Nordic Peace Alliance 4th Conference 2026 at Hardangerakademiet Jondal

Tord Björk

Bilfärden mot Nordic Peace Alliance (NPA) fjärde konferens började i det soliga Oslo. När vi passerade Haukeli på färden över Hardangervidda möttes vi av en vägg av regn och kalla vindar. Överfyllda forsar strömmade ner från bergssidorna och duschade bilar och turister mångfalt. Ingen skylt behövde tala om att vi nu nått Vestlandet och närmade oss vårt mål Hardangerakademiet i Jondal. Härhoppades vi på nytöndning av den nordiska fredsrörelsen. Skulle vi lyckas? Nordens parlament och media går fullt ut in för militarisering och ser Ryssland som fiende, inte sällan också fredsrörelsen som ryskt språkrör.

Svårt få styrfart

Läget tycktes inte det bästa. NPA har haft svårt att få styrfart mellan de årliga konferenserna. Initiativet hade börjat med frimodiga ambitioner om nordiskt ryskt freds- och miljösamarbete i Oslo 2021 med Internationella Kvinnoförbundet i Norge och mødre mot atomvåpen som inbjudare. 2023 bildades NPA i Helsingör följt av konferenser på Åland 2024 och i Höör 2024. Det ville inte riktigt lossna.

I det känsliga läge som råder för fredsrörelsen valde NPA att bara vända sig till organisationer med fred som huvudtema. Miljö- och andra organisationer som också var för fred fick komma i ett senare skede.

Än mer begränsande var beslutet om att enbart fatta beslut i konsensus. Organisationer som enbart hade till syfte att verka för fredsstudier eller inte uttalat ville vara mot Nato utan bara mot atomvapen kunde därmed begränsa vad som uttrycktes i uttalanden. Den fruktbara potential som finns i att NPA skapar ett stort rum där alla kan finna likasinnade och genomföra aktiviteter med dem de önskar har inte kommit till sin rätt ännu. Inte heller potentialen i arbetsgrupper där även organisationer och personer som inte är med i NPA kan delta är ytterligare en möjlighet att få till långsiktigt samarbete i en bred nordisk fredsrörelse.

Nordic Peace Alliance 4th Conference 2026 at Hardangerakademiet, Jondal

Innehåll

Framsida	1
Resan till Jondal och introduktion	2-3
Innehåll	4
Nordiska fredsalliansen - NPA	5
Program Friday, July 31	6
Träsnitt och Hardangerlandskap	7-9
Nya vänner och fredskultur	9
Fredsklockan med nytt klocktorn invigs	10
Nordisk aktionsdag mot USA-baser	11
Fred og samarbeid i Arktis	12
NPA årsmöte del 1	13
Kunde politisk motsättning lösas trots konsensus?	13
Upprop för andan från Helsingfors!	14
Helsingfors+50 initiativet tar ny fart	15
Workshop om yttrandefrihet	16-23
Nordiska fredsalliansens arbetsgrupper	17
Joint Peace Symposium and NPA Conference	24
Fredsutdannelse - en verktøyeske for handlekraft	25
Program lördag 1 augusti	26-28
State of the World	29
Konferensen fick stor uppslutning	29
Arktis: Hva skjer? Er avspenning mulig?	30-31
Norden og Russland: Er avspenning og felles sikkerhet mulig?	32-33
Workshop: Peace on Earth and Peace with Earth	34-43
Workshop: USA baser och atomvapen del 1 & 2	44-45
Galtungs metode for fred (saknas)	
Learning to live together, Tony Jenkins (saknas)	
Kafébord-dialog	46-47
Konsert med Nils Øklands hardangerfelor	48-49
Videos med alla föreläsarnas bidrag	49
Program söndag 2 augusti	50
Helsinki+50: with the Nordics for renewed security, cooperation and humanrights in Europe!	51-52
Workshop Helsingfors+50 del 1 & 2	52-52
Norden i krig og fred – medie-workshop (saknas)	
NPA årsmöte del 2	54-57
Nya medlemmar: Føroyingar fyri frið	58
Suomen rauhanpuolustajat/Fredskämparna	59
Personliga möten, gruppfoto	60-63
Utländska gäster	64-65
Circle summary in plenary of the conference/ peace symposium	66-67
Last supper	68
Den långa resan hem via Afrika	69-77
Rapportförfattaren på väg till Jondal1969	78

78

Hardangerakademiet

Hardangerakademiet for fred, utvikling og miljø er en ideell organisasjon som har holdt sine årlige sommersymposier i Jondal siden 2000. Under sitt tidligere navn, «Nordisk Fredsakademi» har man her arbeidet med fredsspørsmål og mulighetene for å løse små og store konflikter gjennom menneskemøter og dialogarbeid.

Johan Galtungs forskningsarbeid og lange internasjonale erfaring i konflikthåndtering og fredsbygging på alle plan, ligger til grunn for symposiene hvor han i alle disse årene har holdt sitt «State of the world»-foredrag. Galtungs slektsnavn har sine røtter i Jondal, og hytten hans i Jondal er etter hvert blitt hans norske base.Med utgangspunkt i, og inspirert av Galtung og fredssymposiene, har vi etablert Hardangerakademiet i Jondal som et senter for fred, utvikling og miljø.

Hardangerakademiets primære mål er fredsarbeid på alle plan. Vi ser hvordan vår klodes klimasituasjon og den tilsynelatende fastlåste økonomiske vekstideologien er tett sammenvevet og lett kan føre til væpnede konfliktsituasjoner og ufred. Derfor er utvidelsen av vår målsetting til de tre områdene Fred, Utvikling og Miljø en logisk prosess som åpner for større perspektiver.

Verden står foran store utfordringer, jordens beboere ved kanskje tidenes viktigste veivalg. Verdens fredsorganisasjon FN har satt fokus på de mest sentrale problemer og har utpekt tre store mål. Satsing på FRED, UTVIKLING og MILJØ er en opplagt vei å gå i den situasjonen verden nå står. Fredelige konfliktløsninger, rettferdig utvikling og bærekraftig bruk av naturen er verdier som er eksistensielt nødvendig for vår fremtid.

Hur denna rapport kan läsas

Denna rapport kan läsas som man önskar Bläddra igenom sidorna och titta på bilderna och enstaka texter som du fastnar för eller läs olika delar mer noggrannt. Syftet är att ge att intryck inte bara av onfernsen utan också på vart nordiska fredsrörelsen är på väg genom en fokusering på workshops ordnade av nordiska fredsalliansens arbetsgrupper.

I rapporten finns redovisat de uttalanden och årsmötesprotokoll från Nordiska fredsalliansen. Texten i övrigt söker ge en mer personlig redovisning av mötet . Dessa texter av rapportens redaktör Tord Björk som står för rapportens allmänna texter och fördjupningar om workshops. Texten om talen har skrivits av Karen Helveg Petersen och av Susanne Urban med viss redigering.

Foton är tagna av Tord Björk med enstaka undantag som gruppfotot samt foton från organisationers hemsidor som organisering klasmpanjer som nämns samt porträtt av poltiska fångar från internet.

Skicka gärna kommentarer till: tord.bjork@gmail.com

Nordiska Fredsalliansen

Nordic Peace Alliance (NPA) är namnet på ett nätverk av fredsorganisationer i Danmark, Finland, Färöarna, Norge och Sverige. Beslut fattas genom konsensus. Medlemsorganisationerna träffas årligen för att besluta om innehåll och organisatoriska frågor i samband med en konferens som är öppen för alla intresserade. En samordningskommitté, med ledamöter som valts av organisationerna i respektive land, ansvarar för verksamheten mellan de årliga stormötena.

Det övergripande syftet är att öka kontakten och samarbetet mellan nordiska fredsorganisationer, och därigenom utveckla och främja en nordisk, icke-militär och hållbar freds- och säkerhetspolitik. Alliansen utformar gemensamma policydokument och resolutioner riktade till relevanta beslutsfattare, såsom Nordiska rådet, samt anordnar möten och seminarier – både digitalt och fysiskt. Medlemsorganisationerna kan föreslå inrättandet av arbetsgrupper och kommittéer, liksom gemensamma initiativ, konferenser, webbinarier, policydokument och resolutioner, vilka sedan diskuteras och antas vid medlemsorganisationernas möten.

https://nordicpeacealliance.org/

Till höger, uppifrån och ned: Det nordiska mötet i Oslo 2021, där idén om att starta Nordic Peace Alliance presenterades; den första NPA-konferensen i Helsingør i Danmark 2023; den andra NPA-konferensen i Mariehamn i Finland 2024; den tredje i Höör i Sverige 2025; samt den femte i Jondal i Norge 2026

.

NEXT STOP HELSINGØR 2027

Hvordan kan Norden bidra til fred og stans i våpenkappløpet?

Fredag 31 juli – söndag 2 augusti 2026 i Jondal, Norge. Arrangeras av: Hardangerakademiet for fred, utvikling og miljö i samarbete med Nordic Peace Alliance (NPA)

Nordisk fanborg i samlingssalen

Fredag d. 30. juli

08.30 -17.00: Program for NPA/Nordisk Fredsalliance

18.00: Öppning av symposium/konferanse
18.00: Lad fredsklokken ringe! Indvielse af det nye fredsklokketårn
18.15 Johanne Hartwig (Hardangerakademiet), Einar Braathen (Nordisk Fredsallianse).
19.00: "Learning to live together". Tony Jenkins
20.00: Middag sedan vernissage med Solfrid Aksnes - träsnitt från Hardanger.

Lørdag d. 1. august

9.10 Verden i dag , Reiner Braun, Ove Jakobsen, John Y. Jones: Panelsamtale og indspil fra salen.
11.15: Arktis, Hvad sker der? Tytti Erästö, Sindre Mørk
14.00: Norden, Rusland: Er afspænding og fælles sikkerhed mulig? Ingeborg Breines, Reiner Braun
15.30: Parallelle workshops
17.15: Caféborde: Indspark fra deltagerne.
19.30: Konsert med Nils Øklands hardangerfelor

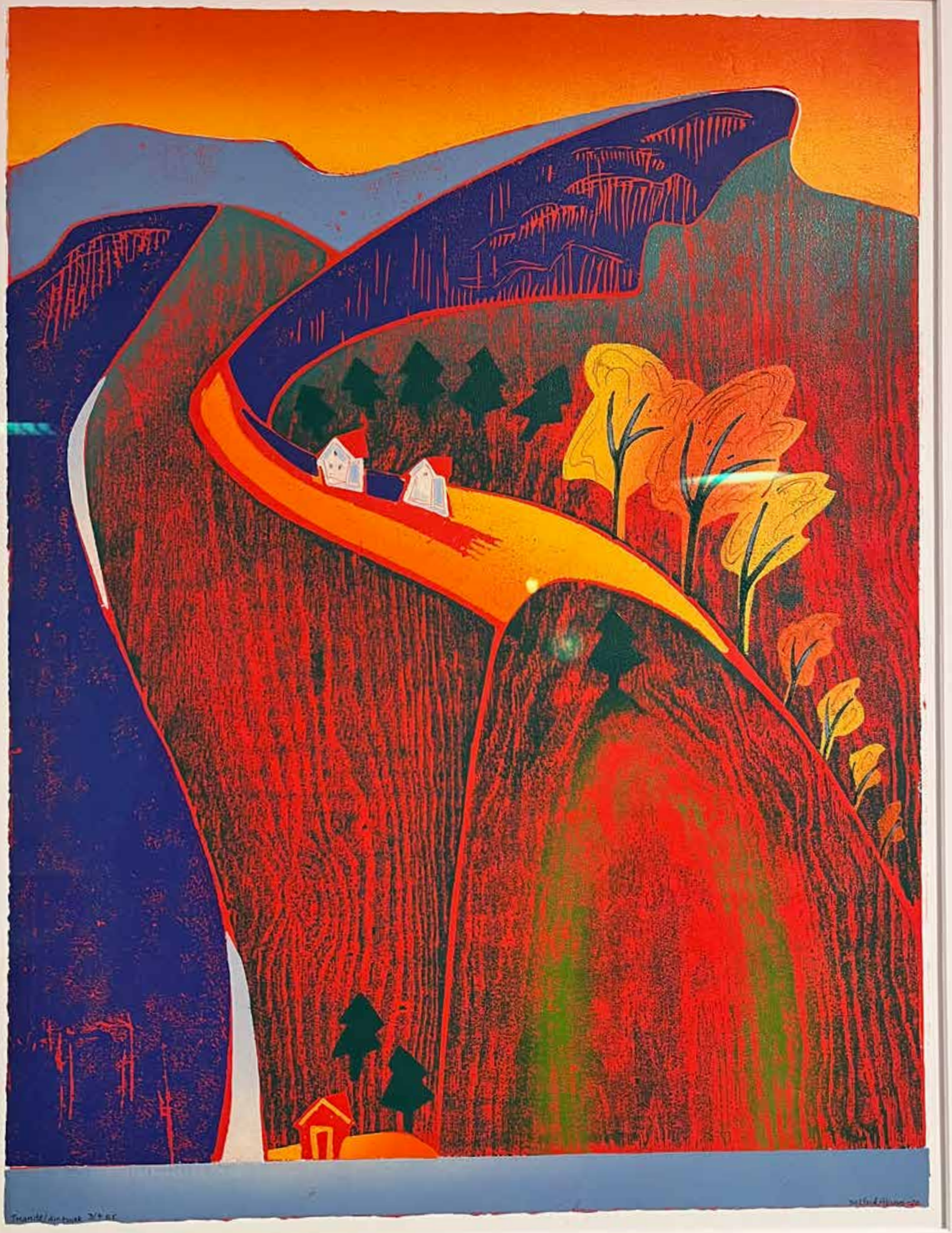
31/7 Utflykt til Folgefonna, foto Teemu Matinpuro

Søndag d. 2. august

9.00: Helsinki+50: Tord Björk, Ida Harsløf, Teemu Matinpuro, Einar Braathen
10.00: NPA/Nordisk Fredsalliances årsmøde (del 2).
10.45 -12.00 Parallelle workshops
12.00: Opsummering i plenum af konferencen/fredssymposiet

Below: Tony Jenkins at the first day on peace education

Ovan: Solfrid Aksnes - träsnitt från Hardanger

Nya vänner och fredskultur

Jag hade fått ett rum tilldelat som heter Nelson Mandela. Där väntade Henrik från Färöarnas fredsrörelse som just anslutit sig till NPA. Han var full av entusiasm. Varför inte ordna gemensamma nordiska aktionsdagar? Hans organisation hade på några år byggt upp en verksamhet kring allt från atomvapen till Palestinafrågan.

Bredvid honom låg ett fodral för musikinstrument på golvet. Det visade sig innehålla en trombon som tillhörde Reinhardt, en av de många som lyfte Hardangerakademiet kulturellt. När denne tysk inte fyllde luften med trombonljud eller designed större konstverk i svepande metallstänger invigde han en utställning av grafik som skildrade det omgivande landskapet med fjäll, fors och fjord med mänsklig boning i det vertikala landskapet. Och han gjorde det med hjälp av tankarna från en filosof som menade att allt är estetik vilket de gedigna hantverket och färgtonernas glidande skalor tycktes bekräfta.

Naturligtvis kom trombonen till sin rätt när fredsklockan invigdes. Dess syster står i ingenmansland mellan Sydkorea och Nordkorea och ytterligare ett syskon kommer till invigas i Mehedeby i augusti. Många var samlade när trombonen kallade och raden av Nordens alla 9 fanor vajade i vinden - jodå de är 9: Färöarnas vita med rödblått kors, Grönlands röd-vita, samernas gula, blå, gröna och röda, den enda nordiska fanan med grönt inslag, Ålands blågula med tunt rött kors därtill för att betona det svenska, de övriga fem fanornas färger förmodas ni känna till. Fredsklockan slog sina slag och skapade frid i sinnet.

2014
TID FOR FRED

Nordisk aktionsdag mot USA baser via nytt samarbete

Skulle konferensen vid Hardangerfjorden kunna lösa Nordiska fredsalliansens dilemma? Bilden av NPA som trögrörlig blev ett för aktivistiskt lagda organisationer tacksamt att ta spjärn mot. Ett nätverk uppstod i samband med NATO mötet i Helsingborg som snabbt kom till skott, utlyste en gemensam nordisk aktionsdag mot USA baser 29 augusti och fick fort fram gemensam logo och flygblad. NPA tycktes förbisprungen. Det pratades i Jondal om att inte fortsätta att ha årliga konferenser. Deltagarna från övriga Norden varierade mellan 3-5 denna gång, färre än på tidigare träffar. Hur skulle detta gå?

Inga USA-baser i Norden!

Den 29 augusti protesterar fredsorganisationer över hela Norden mot upprättande av USA-baser i Sverige, Norge, Danmark, Grönland och Finland. Över 48 baser ger USA tillgång till flygplatser, hamnar och andra militära anläggningar för materiel och soldater.

Vi protesterar mot att USA ska ha baser i vårt land för att:

- Baserna strider mot nationell suveränitet. USA får domsrätt på svenskt, norskt, danskt och finskt territorium och därmed reduceras den demokratiska kontrollen.
- Baserna gör våra länder till brickor i USA:s och även NATO:s militära strategier och blir därmed möjliga uppmarschområden och angreppsmål i framtida konflikter mellan stormakter.
- USA underlättar för utplacering av kärnvapen på baserna.

Utrymme för annonsering av lokalt evenemang

Amerikanska baser – kuggar i en global krigsmaskin

USA har nu nästan 900 militära baser utanför sitt territorium. Erfarenheter från USA:s och Israels krig mot IRAN visar vad amerikanska militärbaser betyder i praktiken. De fungerar som integrerade delar i ett globalt militärt nätverk. Baserna används till angrepp, transport, lufttankning, underrättelse, övervakning, logistik och militär koordinering. Det är detta nätverk som gör det möjligt för USA att föra krig långt utanför de egna gränserna och upprätthålla sin militära och politiska kontroll över strategiska områden, handelsvägar, råvaror och energireserver.

Avtalen om USA-baser (DCA/SDCA) antogs av nordiska folkförsamlingar utan demokratisk debatt. De utgör ett brott i de nordiska ländernas historiska försiktighets- och säkerhetspolitik. Sveriges och Finlands neutralitetspolitik samt norsk baspolitik har tjänat länderna väl i efterkrigstiden. Det är nu bortkastat.

Det finns inga legala garantier som kan förhindra utplacering av amerikanska kärnvapen i våra länder. Det står ingenstans i avtalen att kärnvapen är förbjudna.

Historien säger dessutom att myndigheterna i de nordiska länderna i praktiken har accepterat amerikansk militär närvaro, också när denna har gått längre än den nationella (officiella) politiken skulle medge.

Utvecklingen pekar i **en** riktning. Ökad satsning på upprustning, baser och krigsförberedelser lanseras som lösningen på internationella konflikter. Militär blockpolitik medför emellertid ökad stormaktsrivalitet och större risk för militär konfrontation på bekostnad av demokratiska, sociala och miljömässiga hänsyn.

Nej till USA-baser i Norden!

För ett Norden utan kärnvapen!

Stoppa upprustning och krigsförberedelser!

Fred og samarbeid i Arktis

Nordisk Fredsallianse
Uttalelse fra årsmøte 2. august 2026

Store endringer i det arktiske klima har ført til en sterkt økende politisk og økonomisk interesse for Arktis. Isen smelter og gir grunnlag for transport og ferdsel i Nordøstpassasjen, adgang til boring etter olje og gass lengre nord og jakt på mineraler og andre naturressurser på havets bunn. Samtidig er den geopolitiske situasjonen i Arktis blitt dramatisk forverret. Etter Russlands invasjon i Ukraina i 2022 har Sverige og Finland blitt medlemmer av NATO. Bilaterale avtaler mellom USA og nordiske land har ledet til 47 USA-baser, eller «omforente områder», nært den russiske grensen og også i relativ nærhet til Russlands atom-ubåt-baser på Kola-halvøya.

En langvarig konfrontasjon har vokst frem mellom Vesten og Russland på flere områder, hvilket dessverre har ledet til at våre nordiske land har reagert med en enorm militær opprustning. Situasjonen er truende og farlig.

Istedenfor militær opprustning, henstiller Nordisk Fredsallianse til alle parter om å umiddelbart forsøke å redusere den militære spenningen, styrke inngåtte avtaler om ikke-militært samarbeid blant annet i Arktisk Råd og i OSSE, og derigjennom bidra til å gjenskape Arktis som lavspenningsregion og foregangsområde for felles sikkerhet (jfr. Palme-kommisjonens arbeid og Helsingfors erklæring av 1975).

Vi oppfordrer de nordiske regjeringene til å dempe avskrekkings-taktikken og introdusere sikkerhetspolitisk "beroligelse". Nordiske regjeringer kan og bør, på eget initiativ, gjennomføre en rekke tiltak som bidrar til avspenning. For å hindre en tredje verdenskrig og for vår felles fremtids skyld, må vi utarbeide en felles freds- og sikkerhetsstrategi for Norden og Europa. Vår geografi ligger fast, geopolitikken må endres.

Arktisk Råd

Ottawa erklæringen av 1996 om samarbeid i Arktis danner grunnlag for etableringen av Arktisk råd. Dermed er Arktisk Råd på samme måte som Organisasjonen for Samarbeid og Sikkerhet i Europa (OSSE) blant de få samarbeidsinitiativene fra forrige lavspenningsperiode i internasjonal politikk som ennå fungerer, om enn redusert, og som nå står overfor formidable oppgaver.

Arktisk Råd består av Danmark, Færøyene, Grønland, Finland, Island, Norge, Sverige, Russland, Canada og USA. Seks internasjonale urfolksorganisasjoner har status som permanente deltakere i Rådet, og 38 ikke-arktiske stater (deriblant Kina) og organisasjoner har observatørstatus.

Mandatet til Arktisk Råd sier spesifikt at Rådet skal utelate "geopolitiske og militære spørsmål". Men etter Russlands invasjon i Ukraina i februar 2022, har møter på diplomatisk nivå mellom landene i Arktisk Råd blitt satt på pause. Imidlertid klarte det norske formannskapet i Rådet fra 2023 til 2025 å reetablere samarbeidet på faglig nivå mellom medlemslandene inkludert Russland. Avtalen om styrking av vitenskapelig samarbeid i Arktis av 2017 har dermed blitt videreført rundt viktig samarbeid særlig om miljø, klima og bærekraftig utvikling. Det at russiske fagfolk kom med igjen i de faglige arbeidsgruppene i 2024 har skapt en åpning for regional dialog på 'myke' sikkerhetsspørsmål. Det gjør at det igjen, om en i begrenset omfang, er mulig med et visst samarbeid der det er felles interesser, inkludert i forebygging, beredskap for og respons på miljømessige ulykker og katastrofer. Dette kan bane veien for dialog mellom landene også når det gjelder «harde» sikkerhetsspørsmål f.eks. innenfor rammen av OSSE.

Nordisk Fredsallianse henstiller til det dansk-grønlandske formannskapet (2025-27) i Arktisk Råd om å styrke det ikke-militære samarbeidet mellom samtlige medlemsland og på nytt å kalle inn til møter på diplomatisk toppnivå.

Grønland

Nordisk Fredsallianse tar skarp avstand fra presidenten i USA sitt krav om å «ta over Grønland». Grønlands framtid skal avgjøres av det grønlandske folk uten militært eller annet press utenfra. Vi henstiller både til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om å ta klart avstand fra president Trumps imperialistiske ambisjoner og presisere de nordiske land og folks solidaritet med den grønlandske befolkning.

Ovan: Diskussion på Nordiska fredsalliansen årsmöte 31 juli

”Norska organisationer hade lagt ett förslag om uttalande om Arktis som nämnde ryska invasionen som en pådrivande faktor i den rådande situationen men lade betoning inte minst på att Norden utsett Ryssland till fiende. Finska organisationer önskade betona motsatsen, att Ryssland inlett en långvarig konfrontation som lett till att Norden reagerat med en olycklig upprustning.”

Nordiska fredsalliansne koordineringsgrupp fr. v. Hilde Johannesen, Teemu Matinpuro, Tord Björk, Marianne Laxén, Einar Braathen, Cecilia Runesdotter

Kunde politisk motsättning lösas trots konsensus?

Det hade blåst upp till politiskt storm inför NPA årsmötet som påbörjades innan konferensen. Norska organisationer hade lagt ett förslag om uttalande om Arktis som nämnde ryska invasionen som en pådrivande faktor i den rådande situationen men lade betoning inte minst på att Norden utsett Ryssland till fiende. Finska organisationer önskade betona motsatsen, att Ryssland inlett en långvarig konfrontation som lett till att Norden reagerat med en olycklig upprustning.

Ovan: Koordineringsgruppen förbereder

Lösningen var enkel. Med skrivningen att en långvarig polarisering växt fram mellan Väst och Ryssland, därtill lade vi till på flera områden, hade orsakat den olyckliga upprustningen. Rysslands invasion av Ukraina hade redan nämnts tillsammans med flera agerande från Väst som spädde på kapprustningen. Därtill smugglade jag in detta med i olika former eftersom jag anser att det inte bara är i säkerhetspolitiken polariseringen pågår utan också när det gäller sådant som ekonomi, kultur etc där inte minst väst är pådrivande.

Upprop för andan från Helsingfors!

Världen och Europa behöver avspänning och bygga vägar för fred. Både mellan människor och med andra levande varelser i den tunna hinna av liv som är vårt gemensamma hem.

För drygt femtio år sedan bidrog Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen med en stark uppmaning till avspänning till nedrustningsavtal och förtroendeskapande åtgärder, dessutom vikten av samarbete för ekonomi och skydd för miljön och mänskliga rättigheter, något som återigen behövs. Slutakten skrevs under i Helsingfors år 1975 av många stater i Väst och Öst på norra halvklotet. Den kan fortfarande vara inspiration för att blåsa liv i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) som är Helsingforsslutaktens institutionella uppföljning och finna vägar ut ur vår tids osäkerhet och brist på samarbete.

Helsingforskonferensen och dess slutakt präglades av signatärernas gemensamma insikt om att säkerheten är odelbar. Att det måste vara så togs för givet på grund av kärnvapenhotet och hotet från andra massförintelsevapen. Idag, ett halvsekel senare, pågår en ny, hetsig och okontrollerad kapprustningsrunda men insikten och medvetandet om säkerhetens odelbarhet lyser med sin frånvaro.

Slutakten från Helsingfors handlade också om internationellt vetenskapligt-tekniskt och kulturellt samarbete. Nutidens digitala verktyg och nätverk har inte omöjliggjort utan tvärtom skapat ytterligare förutsättningar för det internationella samarbetet men den politiska viljan och den rätta andan saknas.

När vi vill återskapa andan från Helsingfors måste vi uppmärksamma ett växande hot mot demokratins och därmed också det internationella samarbetets framtid. Hotet består i försök att ersätta politiskt beslutsfattande med så kallad artificiell intelligens. I västvärlden sker detta genom att våra statsmakter överlåter sina beslut till amerikanska företag som Palantir, vars grundare anser att frihet och demokrati inte längre är förenliga. Vi behöver samarbete internationellt för att stoppa denna farliga teknokratiska och antidemokratiska tendens med dess militära och repressiva användning.

Vi i Nordiska fredsalliansen har hittills särskilt vänt oss till rörelser för fred, miljö och mänskliga rättigheter för att tillsammans visa på Helsingforsslutaktens aktualitet idag i alla dess delar. Vi går nu vidare och vänder oss särskilt till fackföreningsrörelsen, bondeorganisationer och forskare i Norden och berörda länder. Vi ser det som angeläget att folkrörelser och vetenskapssamhället i samverkan kan skapa upplysning om de möjligheter och risker som förändringarna i världsordningen kan föra med sig. Ny kunskap och folkbildning behövs om de stora skiften som sker på många områden. Helsingforsslutakten utgör en allsidig bas som ger en riktning för detta gemensamma kunskapssökande.

I en tid med skenande teknologisk och finansiell makt, militarisering, miljöförstöring med globala konsekvenser och medier som driver på konflikter och söker skapa vi och dom känslor behövs ett gemensamt sökande efter lösningar. Ett samarbete byggt på insikter om olika länders, företags och andras drivkrafter med folkligt deltagande och gemensamt handlande som demokratisk vägröjare. Det behövs för att bidra till alla länders utveckling av industri, jordbruk och skogsbruk, för att skydda natur och hälsa, och värna allas mänskliga rättigheter utan dubbla måttstockar.

Vi utmanar civila samhället, folkrörelser och forskare att delta i en gemensam strävan för att arbeta vidare med inspiration från Helsingforsandans lyckade vägröjning för avspänning och samarbete där olika gemensamma aktiviteter kan ingå tillsammans med kunskapssökande för både fred på Jorden och fred med Jorden. För att genomföra detta verkar vi för att:

- Ett råd bildas med folkrörelser och forskare som tar fram folkbildande material och ordnar digitala och fysiska seminarier och studiecirklar kring säkerhet, samarbete och mänskliga rättigheter inspirerade av Helsingforsandan som startar verksamhet 2026-2027.

- Bidra till förverkligandet av en gemensam paneuropeisk säkerhetskonferens 2028 med deltagande från civilsamhällesorganisationer där en plan utarbetas för fred, avspänning och nedrustning kopplat till förnyade insatser för klimat, välfärd och mänskliga rättigheter utan dubbelmoral i internationell samverka med liknande initiativ.

Uttalande antaget av Nordiska fredsalliansen på Hardangerakademiet i Jondal, Norge, 2 augusti 2026.

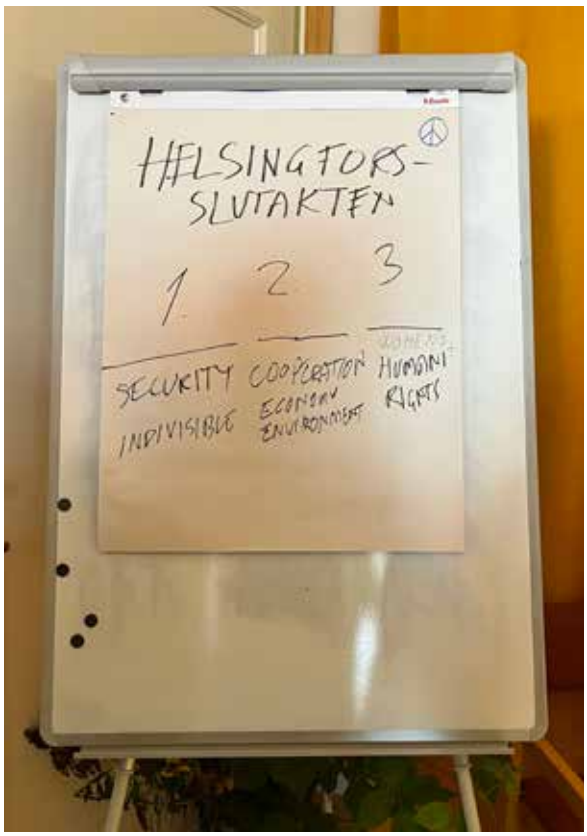
Till vänster: Kjersti håller i stegen och nn monterar stöd för videokamera

Helsingfors+50 initiativet tar ny fart

Lättare var det med uttalandet om uppföljning av Helsingfors+50 processen. Detta samarbetet med Internationella fredsbyrån och World Beyond War samt World Social Assembly har fungerat osedvanligt väl trots att de främsta aktiviteterna skedde i semestertider juli-augusti 2025 och utan några bidrag från offentliga medel av betydelse. Nu finns inte draghjälpen av 50-årsjubileet kvar men momentum finns för att fortsätta. Dels för att Helsingforsslutakten från 1975 ger en god grund för fredsrörelsens samarbete med andra folkrörelser. Dels för att politikerna övergett de principer om odelbar säkerhet och mänskliga rättigheter för alla som statsledarna från skilda ideologiska block då var eniga om. Tanken nu är att sikta på en större europeisk säkerhetskonferens 2028 och ett råd med forskare och folkrörelser som tar fram studiematerial och fördjupningar i de frågor om teknologiskt, ekonomiskt, kulturellt, säkerhetspolitiskt och humanitärt samarbete samt skydd för yttrandefriheten som Helsingforsslutakten omfattar.

”När vi vill återskapa andan från Helsingfors måste vi uppmärksamma ett växande hot mot demokratins och därmed också det internationella samarbetets framtid. Hotet består i försök att ersätta politiskt beslutsfattande med så kallad artificiell intelligens. I västvärlden sker detta genom att våra statsmakter överlåter sina beslut till amerikanska företag som Palantir, vars grundare anser att frihet och demokrati inte längre är förenliga.”

Helsingfors+50 återkom flera gånger i programmet. Dels som beslutspunkt på Nordiska fredsalliansens årsmöte, i en workshop i två delar och i symposiets program den sista dagen. Alla intresserade ärvälkoman i den nordiska arbetsgrupp som arbetar för att vidareutveckla detta samarbete som sker i nära samverkan med Internationella fredsbyrån, Wiorld Beyond War och Worlds Assembly of Struggles and Resistances

NPA
Workshop om yttrandefrihet

NPA 31.7.2026

1. WORKSHOPENS TEMA OCH MÅL
Workshopens tema var ”Yttrandefrihet och demokrati”.

Begränsning av det civila utrymmet och yttrandefriheten har varit en global verklighet i många år.

Workshopens mål var att bedöma situationen i de nordiska länderna, om och hur det civila demokratiska utrymmet i de nordiska länderna krymper – och hur vi kan bevara och vidga utrymmet.

Workshopen organiserades av WILPF Norge, Liss Schanke presenterade situationen i Norge, Cecilia Frogoudakis presenterade forskning av den grekiske filosofen och psykoanalytikern Cornelis Castoriades om demokrati som ett individuellt inre mentalt tillstånd och ansvar.
De två presentationerna följdes av input från Danmark, Sverige och Finland angående situationen i respektive länder – och diskussion.

Workshopen var en uppföljning av en workshop vid NPA:s årsmöte i Sverige 2025, ”Stoppa förtrycket, vidga det civila utrymmet.” Denna workshop diskuterade flera specifika fall av förtryck och diskuterade huruvida denna tendens kan öka i Norden – en region som ofta har uppfattats av andra som öppensinnad, tolerant och demokratisk.

En arbetsgrupp tillsattes efter mötet, men har tyvärr inte varit aktiv.

2. YTTRANDFRIHET OCH DEMOKRATI I NORGE, AV LISS SCHANKE

Yttrandefrihet: Kan restriktioner, förföljelse, avbokning och konformitet utgöra ett hot mot demokratin. Översikt över några

norska exempel.

1. Miljöfrågor: kriminalisering som hot mot demokratin?

1968-1982 Altademonstrationen: Den samiska befolkningen och miljöorganisationer och aktivister protesterade mot utbyggnaden av en älv i ett samiskt renrevir. Organisationerna tog ärendet till domstol, Altas lokala domstolsbeslut 1980 uttryckte kritik, hanteringen av ärendet var felaktig men att utbyggnaden av älven som sådan var laglig.

2021 Fosens vindkraftverk: byggandet av två vindkraftverk. Anläggningen beviljades tillstånd 2010, Högsta domstolen förklarade beslutet olagligt 2021. Detta arbete har fortsatt och orsakat nya demonstrationer.

2026: Dumpning av gruvrester i Førdefjorden, tillståndet förklarades olagligt av Högsta domstolen 2026.

2. Religiösa och sexuella frågor: konformitet som ett hot mot demokratin?

Konformitet: att anpassa attityder, åsikter och beteenden till vad som uppfattas som politiskt och socialt acceptabelt – eller i linje med normerna för en specifik grupp.
- Muslimska handlingar mot västerländsk kultur: t.ex. De danska karikatyrteckningarna av profeten Muhammed eller attacken mot den franska tidskriften Charlie Hebdo - kan leda till västerländsk självcensur och konformitet
- Västerländska handlingar mot muslimer: protester mot användningen av hijab - och muslimska kvinnor som förlorar eller inte får jobb på grund av att de bär hijab - kan leda till att muslimer inte använder hijab eller döljer sin religion
- Konservativa kristna som protesterar mot användningen av Pride-bannern, skolor eller förskolor som informerar barn om homosexualitet, trans- eller genusfrågor - samt liberala böcker på bibliotek - kan leda till självcensur för skol- eller dagislärare – eller för lokala politiker.

3. Geopolitiska frågor: Avbokning som ett hot mot demokratin

Avbokning eller avbokningskultur är en relativt ny term som används oftare i USA än i de nordiska länderna. Det innebär att personer, åsikter eller institutioner utesluts eller bojkottas - offentligt, professionellt, ekonomiskt - på grund av uttalanden eller beteenden som ses som oacceptabla - av vissa grupper eller till och med av regeringen.

Detta är fallet när det gäller Ryssland. Uttalanden från individer eller fredsorganisationer som indikerar en förståelse för bakgrunden till rysk politik – även om det bara är att förstå

Nordiska fredsalliansens arbetsgrupper

Med tiden har fyra arbetsgrupper växt fram inom NPA. En kring USA-baser, NATO och kärnvapen, ibland uppdelad i två diskussioner som i Jondal, en kring USA baser och Kärnvapen och en kring NATO.En kring fred och klimaträttvisa, en kring yttrandefrihet och demokrati och en kring Helsingfors+50.

I dessa arbetsgrupper kan alla som vill delta, även personer och organisationer som inte är medelmmar kan adjungeras in i arbetet. En sammankallande samrodnar verksamheten som sker efter de principer gruppen själv väljer. Inga uttalöanden kan dock tas i hela NPA:s namn utan de konsensuspsrinciper som gäller för alliansen. Men en arbetsgrupp kan ge ut material med sedvanlig redaktionell frihet.

Av en tillfällihet kan dessa fyra arbetsgrupper placeras in i ett schema med Helsingforsslutaktens indelning i tre korgar och hela slutakten spom sammanhållande helhet, se illustration ovan.

För arbetsgrupperna är workshops under NPA konferenserna viktiga som möjlighet att träffas personligen. Workshopps ordnas också om andra ämnen, opfta återkommande är kvinnors roll i konfliktlösning och krig. I Jondal ordnades workshops om:

På fredagen 31 juli hölls tre paralella workshops. En om Yttrandefrihet och demokrati och två som även fortsatte senare under konferensen: en om USA baserna och atomvapen i Norden och en om Helsingfors+50.

bakgrunden, inte en ursäkt eller ett accepterande – kommer omedelbart att fördömas och personerna eller organisationen klassificeras som putinister – eller nyttiga idioter. Demonstrationer eller kritik mot den israeliska ockupationen och folkmordet i Palestina leder till anklagelser om antisemitism. Jag känner inte till fall av kriminalisering, dvs. gripande eller böter, i Norge – inte heller av inställande.

Vi har dock ett mycket starkt och väldokumenterat fall av inställande baserat på 40 års kritik av det officiella norska politiska stödet till Israel och dess roll i den israelisk/palestinska fredsprocessen av forskaren Hilde Henriksen Vaage. Waage har varit en central forskare om Mellanöstern och Oslofredsprocessen 1993, och hennes arbete har utmanat dominerande berättelser om Norges roll som fredsnation och en oberoende fredsförhandlare mellan Israel och Palestina 1993 – en viktig del av den officiella bilden av Norge. Genom omfattande arkivforskning har hon upprepade gånger uttryckt oro över saknade eller oåtkomliga dokument relaterade till dessa fredsförhandlingar och norsk Mellanösterndiplomati.

Hennes forskning och offentliga engagemang mötte kritik, motstånd och uppsägning från politiska och institutionella aktörer inklusive utrikesdepartementet och regeringen
- samt media under 40 år. De saknade dokumenten angående fredsprocessen hittades i ett privat hus som ett resultat av sökandet efter Epstein-papper, Terje Røeds hus Larsen, en nyckelfigur bakom fredsprocessen 1993 .

Hilde Henriksen Waage belönades med 2026 års yttrandefrihetspris av Fritt Ord Foundation, som ett erkännande av hennes decennier långa engagemang för kritisk, forskningsbaserad utredning och offentlig debatt.

4. Minskat ekonomiskt stöd till organisationer som ett hot mot demokratin

Många civilsamhällesorganisationer inom områdena fred, miljö, etnisk eller sexuell mångfald upplever minskad eller indragen offentlig finansiering. Detta är dock också fallet föroffentliga institutioner, sjukhus, skolor, dagis, institutioner – förmodligen på grund av enorm ökning av militärbudgetar. Det är därför svårt att säga att dessa minskningar är det specifikt kopplade till det civila samhällets organisationer som sådana.

Sammanfattningsvis

Den norska stiftelsen ”Fritt Ord” publicerade en rapport 2026 om tillståndet Free Uttryck i Norge. Titeln är ”Uro under en stabil flate”, oroligheter under stabil yta. Jag personligen ser detta som en bra beskrivning. Situationen i Norge kan tyckas vara mer tyst, mindre polariserad än i de andra nordiska länderna. En indikation kan vara det faktum att miljöorganisationer vann över staten i de senaste rättsfallen, eller det mest officiellt inställd Mellanösternforskare vann ett Free Speech Award. Det kan det också vara viktigt att regeringen verkar uttala sig för att begränsa polariseringen – t.ex. i fallet med situationen i Israel-Palestina-Gaza.

Detta kan dock ändras. Det största partiet i Norge är ett högerparti, Fremskrittspartiet, som i senaste mätningen fick 33%, ledaren kan bli vår nästa premiärminister efter stortingsvalet 2029. Deras nyckelstrategi är polarisering och provokation – mot invandrare, klimatförändringar, Muslimer, stöder Israel och militarisering.

Detta kan förändra debatten om de frågor jag har nämnt:
- miljö, religiös, Israel/Palestina och offentlig finansiering.
Det är därför viktigt att fredsrörelsen utnyttjar den nuvarande möjligheten klokt – kämpar för att behålla och öka det civila rummet och demokratin. .

3. DEMOKRATI SOM EN INRE MENTAL STAT, AV CECILIA FROGOUDAKIS
Text läggs till senare

4. INLÄGG FRÅN DANMARK, SVERIGE OCH FINLAND

Situationen i Danmark av Hanne Petersen

Det är viktigt att se den nuvarande situationen när det gäller yttrande- och yttrandefrihet i ett globalt sammanhang: den anti-rasistiska rörelsen, den anti-vakna rörelsen, anti-könet rörelse. Tillbakadragningen går långt tillbaka i tiden, långt innan president Trump.

Vi ser ett samband mellan högerns utveckling och neokonservativa rörelser. Det som står på spel är ökad nationalism, traditionalism och anti-migration.

Demokrati kan ses som en situation av privilegier för mycket begränsade grupper, Rösträtt för kvinnor i Europa är ett relativt nytt fenomen. Finland 1906, Norge 1913, Danmark 1915, Sverige 1921, franska kvinnor 1944. Den demokratiska mentaliteten i Europa är svag.

Idag har 18% av befolkningen i Köpenhamn inte rösträtt - på grund av att man inte har danskt medborgarskap. Inte heller ungdomar under 18 år. Demokrati är fortfarande ett privilegium.

Danmark upplever konkreta fall av inskränkt yttrandefrihet. En ung kvinna med tysk bakgrund stödde en demonstration till förmån för Palestina, hennes danska medborgarskap ifrågasattes. Ärendet är fortfarande anhängigt. Vi måste titta närmare på situationen när det gäller demokrati i Danmark och den övriga de nordiska länderna.

Situationen i Sverige av Tord Björk

Sverige går åt fel håll. Vi ser nu en krympning av det civila utrymmet och begränsningar av rättsstatsprincipen, t.ex. fall där medborgarskap för migranter tas bort retroaktivt. Civil Rights Defenders skriver i rapport ”Som helhet är det oroande – Ett år med Tidöavtalet” att ”passage av lagstiftningsåtgärder som begränsar eller strider mot grundläggande fri- och rättigheter”. oroande och ”hur grupper i samhället alltmer pekas ut som hot som måste vara bekämpas.” https://crd.org/2023/12/12/new-report-as-a-whole-it-is-worrying-one-year-with- the-tido-avtalet/

33 svenska jurister och forskare har undertecknat ett offentligt protestbrev. https://www.dagensjuridik.se/nyheter/33-jurister-i-upprop-uppmanar-kollegor-skriva-under-jutoo/

Offentligt stöd till folkbildning för vuxna, ungdomar och barn har varit en viktig del grund för demokrati, är detta nu minskat med en tredjedel som orsakar allvarliga problem, särskilt i mindre kommuner och arbetarklassförorter med liten eller ingen annan leverantör av kultur och vuxenutbildningsmöjligheter.

Det finns ett ökande förtryck och nedläggning av fredsrörelsen, liksom stopp av offentlig finansiering och fall där man tvingas betala tillbaka redan mottagen finansiering.

Fredsrörelsen ökar därför crowdfunding – och skapar aktiviteter som kostar lite eller inga pengar, t.ex. självfinansierade fredsnätverk eller freds- och klimatfestivaler baserade på försäljning av biljetter eller finansiering för kultur snarare än fredsfinansiering. Detta försvagar inte nödvändigtvis fredsorganisationerna; den största, ”Svenska Freds”, Svenska Freds- och skiljedomsföreningen, förlorade offentlig finansiering och tredubblade medlemsantalet.

Det mest kända fallet gäller organisationen ”Kvinnor för Fred” som förlorade finansiering efter påståenden om att en medlem uttryckte åsikter om Ryssland som inte accepterades av regeringen och senare utsågs till representant i ett nätverk mot kärnvapen och en representant en gång publicerade sådana kritiserade åsikter som inte delades av organisationen på sin privata Facebooksida. Kvinnor för Fred var till och med tvungna att betala tillbaka 200 000 kronor av tidigare finansiering. En ny offentlig reglering nekar finansiering för nationella organisationer med representanter som uttrycker eller främjar påstådda oacceptabla åsikter, samt om deras lokala avdelningar eller samarbetspartners har representanter som uttrycker sådana åsikter eller om de väljer talare som har sådana påstådda oacceptabla åsikter även om de väljs ut för att tala om ett annat

ämne som är accepterat. Dessa regler kan ha en enorm inverkan på alla organisationer i civilsamhället i Sverige, och om regleringen följs strikt kommer det att leda till krav på att många hundra organisationer är under press att sluta samarbeta med Kvinnor för fred eller någon annan organisation som påstås ha representanter med felaktiga åsikter även när organisationen har gjort uttalanden som inte kritiseras.

Vi planerar ett offentligt evenemang om fredskultur och yttrandefrihet i Stockholm med anledning av människorättsdagen den 10 december.

Situationen i Finland av Teemu Matinpuro

Vi har flera fall av inställda evenemang i Finland, t.ex. när finansieringen för Finsk-Rysslandsförbundet plötsligt upphörde 2023. Finland har för närvarande en koalitionsregering med flera politiska partier, Moderaterna, Kristdemokraterna och ”Sannfinländarna”. ”Sannfinländarna” är det minsta, de andra koalitionsmedlemmarna accepterar att de uttrycker rasistisk politik och pressar fackföreningar, t.ex. när det gäller fackföreningsavgifter och nya lagar om politiska strejker.

Den nya regeringen har slutat finansiera civilsamhällesorganisationer, inget av dessa partier är aktiva i civilsamhället.

När det gäller ekonomiskt stöd till utvecklingsorganisationer fattar ministern från ”Sannfinländarna” dessa beslut privat och följer inte råd från administrationen, detsamma gäller finansiering av akademiska forskningsprojekt. När det gäller organisationer inom den sociala sektorn är den nya regeln att finansiering endast ska gå till organisationer och aktiviteter som direkt gynnar sociala klienter, t.ex. funktionshindrade, inte till information, opinionsbildning eller lobbying. Organisationer för invandrare och sexuella minoriteter får inte längre finansiering.

När det gäller yttrandefrihet har vi i åratal blivit kallade ”putinister” för alla uttalanden eller kopplingar som kan tolkas som förståelse – inte ursäkt eller accepterande – av rysk politik. En enorm mur har byggts mellan Finland och Ryssland, den beskrivs som en ”tillfällig gräns”, det är inte nödvändigt, väldigt få människor kommer. Den har ingen militär användning, den kommer bara att hindra ryska flyktingar från att komma. Konstitutionsutskottet rättfärdigar den tillfälliga gränsen med att de har ”hemlig information”.

5. DISKUSSION – INSPEL FRÅN DELTAGARNA

- Vi behöver diskutera fallet med den norske militärforskaren Glenn Diesen. Många ser detta som ett starkt fall av akademisk och mediemässig nedläggning, andra kommer att se det annorlunda.
- Vi behöver mer information om den nya ammunitionsfabriken i Norge.
- Danmark rör sig mycket snabbt åt höger. Det socialdemokratiska partiet är offensivt antimuslimskt, de andra politiska partierna i regeringsalliansen är tysta och protesterar inte.

Bilagt i denna rapport:

Dag för fredskutlur och yttrandefrihet i Stockholm med nordiskt deltagande 12 december

Släpp poltiska fångarna fria!

Nordiska fredsalliansen urpsrung
Oslo 2021: Nej till repression i Väst och Öst

Trakasserier av freds- och miljörörelsen

Dag för fredskultur och yttrandefrihet

lördagen 12 december 2026 -
för att uppmärksamma FN:s dag för mänskliga rättigheter 10 december

Den 10 december är FN dag för mänskliga rättigheter. Den 12 december samlas vi till ett seminarium om hur mänskliga rättigheter, fredskultur, kultur och dialog kan bidra till en fredligare utveckling i Norden och Östersjöregionen.

Fred är mer än frånvaron av krig. En hållbar fred behöver bygga på respekt för människans värde och rättigheter, demokrati och yttrandefrihet, men också på förmågan att mötas över gränser, kulturer, religioner och livsåskådningar.

Kultur kan skapa möten och ge uttryck åt erfarenheter, känslor och visioner som är svåra att formulera på annat sätt. Religiösa och sekulära livsåskådningar kan bidra med perspektiv på människovärde, ansvar, försoning, solidaritet och hopp. Den interreligiösa dialogen kan i sig vara en form av fredskultur – att mötas över skillnader, lyssna till varandra och söka gemensamma etiska utgångspunkter.

Norden har en lång erfarenhet av fredsarbete, folkbildning och gränsöverskridande kontakter. Frågan är vad vi kan lära av dessa erfarenheter och hur de kan inspirera ett nytt nordiskt och nordisk-baltiskt fredsarbete. En central framtidsfråga är om Östersjöregionen kan utvecklas till ett område där människor möts, bygger förtroende och samarbetar för fred, mänskliga rättigheter och en hållbar framtid.

Vi lever tyvärr i tider då krigen förorsakar förstörelse, miljökatastrofer och fattigdom med en ohållbar politisk instabilitet som präglar vår tid.

Kulturen kan bli en sammanbindande länk mellan människor, traditioner och länder. Genom konst, musik, poesi och dialog kan mångfalden mötas och skapa rum för förståelse, empati, tolerans och gemensamt ansvar.

Vi vill lyfta fram fredskultur som motvikt till den ökande militariseringen av Sverige, grannländerna och hela Europa. Detta tillsammans med att stå upp för yttrandefriheten och de som trakasseras och sätts i fängelse eller på andra sätt drabbas av repressalier för att de gör motstånd mot militariseringen och värnar om miljö och solidaritet.

Dagen anordnas i anslutning till FN:s dag för mänskliga rättigheter som vi tillsammans med internationella samarbetspartners ser som allt viktigare att värna i alla länder. Idag drabbas de som motsätter sig vapenproduktion, krig och värnar om solidaritet och miljön av förföljelse både i Väst och Öst. Inte minst drabbas migranter från globala Syd och de som är solidariska med den globala folkmajoriteten och motsätter sig förtryck med militära och ekonomiska medel.

Tillsammans vill vi stärka varandra genom att stå upp för varandra och de som gör motstånd och med konstruktiva lösningar verka för fredlig samexistens och fred på Jorden och fred med Jorden

12 december 2026
13.00–15.00: Ett folkbildande samtal med inledare för att förstå, samtala och söka vägar framåt
15.15–17.15: Erfarenhetsutbyte mellan rörelser som drabbas av trakasserier och förföljelse och sätt att solidariskt samarbeta med inledningar om bl.a. rättsliga läget och hur kulturlivet drabbas.
18.30–21.00: En solidaritetsafton med musik, poesi och konst på temat Släpp fångarna loss! En afton med ett budskap om att gemensamt söka fred både mellan människor och med naturen och den frid som enbart kan komma när vi inte lever i ständig rädsla för krig. Ett program som blandar olika kulturella uttryck med solidaritet med de som drabbats av repression genom att bli frihetsberövade eller utestängda från det offentliga samtalet där hybridformat används för att skapa internationellt närvaro med hälsningar från de som sitter i fängelse eller har släppts fria.

Frige politiska fångar och sätt stopp för förtrycket nu!

Bahruz Samadov Azerbajdzjan

Denia Urad Belarus

Marwan Barghouti Palestina

Algirdas Paleckis, Litauen

Boris Kagarlitskij, Ryssland

Mahmut Tat Sverige

Vi efterlyser en kampanj för att frigiva politiska fångar i alla länder, samt för att stoppa utvisningar och andra former av förtryck och trakasserier riktade mot politiska åsikter. Eskaleringen av konflikter globalt har lett till skapandet av fiendebilder – inte bara av länder som betraktas som motståndare, utan även av inhemska krafter som utmanar rådande ordning. Solidaritet och vänskap mellan folk har urholkats i takt med att stater och företag använder sin makt för att splittra och härska.

Som oberoende rörelser har vi kraften att sätta stopp för detta, genom att agera i solidaritet med alla förtryckta och genom att sluta tillämpa dubbla måttstockar. Därför lanserar vi en kampanj för att frigiva politiska fångar och stoppa utvisningar – åtgärder som endast utgör toppen av ett isberg av förtryck och trakasserier mot politiska åsikter och yttrandefrihet.

Vi lyfter fram fall i Azerbajdzjan, Israel, Litauen, Ryssland, Sverige, Storbritannien, Ukraina och USA. Utöver dessa specifika fall kräver vi frigivning av alla politiska fångar och ett stopp för utvisningar. Vi inkluderar även EU:s sanktioner mot tyska och schweiziska medborgare – sanktioner som drabbar dem för deras pro-palestinska ställningstaganden mot Tysklands stöd till Israel, deras motstånd mot fransk exploatering i Sahel-regionen, samt deras kritik av EU:s Ukrainapolitik. Detta utgör ett skadligt, utomrättsligt administrativt angrepp på yttrandefriheten, rätten till sitt bankkonto och rätten att resa.

Vidare betonar vi särskilt rätten för samvetsvägrare i alla länder – inklusive Belarus, Ryssland och Ukraina – att slippa militärtjänstgöring. Vi förespråkar också ett mer systematiskt erfarenhetsutbyte mellan olika rörelser för att öka den gemensamma kunskapen om olika former av förtryck och trakasserier. Vi måste stå enade och erkänna att ett angrepp på yttrandefriheten för en av oss är ett angrepp på oss alla.

Detta initiativ drivs av nätverket ”Prague Spring 2” (PS2) – ett socialt forum mot högerextremism och populism – med stöd av arbetsgruppen ”People and Peace” (fokuserad på demokrati och förtryck av åsikter), i samarbete med ”World Social Assembly of Struggles and Resistances” (inom ramen för World Social Forum). Respekten för mänskliga rättigheter försämras i USA och Sverige

Ur en rapport från Civic Solidarity Platform till OSSE-konferensen i Wien i december 2025:
”Den amerikanska regeringen genomför sin stränga invandringspolitik på ett sätt som strider mot OSSE-åtaganden och mot de skydd som den amerikanska konstitutionen ger gällande rättssäkerhet, icke-diskriminering och mänskliga rättigheter – inklusive förbudet mot tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling.” Läs mer:
https://civicsolidarity.org/wp-content/uploads/2025/12/Vienna-DeclarationStatement-on-Country-Situations_OSCE-Parallel-CS-Conference_2025.pdf

En liknande rapport om situationen i Sverige från Civil Rights Defenders: ”Sammantaget är det oroväckande” – en omfattande rapport om den demokratiska tillbakagången: https://crd.org/2023/12/12/new-report-as-a-whole-it-is-worrying-one-year-with-the-tido-agreement/

Fatema Rajwani, Storbritannien

Bogdan Syrotiuk Ukraina

EU repression:

Hüsseyin Dogru

Nathalie Yamb

Jacques Baud

Nordiska fredsalliansen urpsrung Oslo 2021:
Nej till repression i Väst och Öst

Initiativet till att planera för bildande av Nordiska fredsalliansen togs på ett möte i 2021. Då arrangerade IKFF och Bedstemødre mot atomvåpen ett Nordiskt-ryskt seminarium i Oslo 13-15 november som protesterade mot förföljelse av miljö- och fredsrörelsen på båda sidor av klyftan mellan Väst och Öst. ”Vi är oroade över, och avvisar, växande misstänksamhet, desinformation och anklagelser mot fredsrörelserna i’väst’, som påstås vara bärare av rysk desinformation, och att freds- och miljöröster i Ryssland stämplas som ’utländska agenter’.”

Nätverket folk och fred i Sverige stödde denna inriktning - ”Oberoende rösters kamp mot förtryck och för mänskliga rättigheter måste undvika dubbla måttstockar. Vi värnar om alla visselblåsare och solidaritet mot förtryck över alla gränser. Den aktiva medverkan från Sveriges sida att demonisera fredsrörelsen genom att stämpla den som verktyg för rysk desinformation i samarbete med Atlantic Council på möten med Nato, USA och EU på svenska ambassaden i Washington är skadlig för demokratin.”

Idag har Nätverket folk och fred bildat arbetsgruppen för demokrati mot opinionsförföljelse som samarbetar med bl.a. Artister för fred i Sverige för att ordna en dag för fredskultur och yttrandefrihet 12 december i Stockholm, Nordiska fredsalliansens arbetsgrupp mot repression samt internationellt med sociala forum nätverket Pragvåren 2 mot högerextremism oich populism.

Trakasserier av freds- och miljörörelsen

Trakasserierna av freds- och miljöröster har varit omfattande. Särskilt utsatta är de som är motståndare till regeringen i Ryssland som också påtalar högerextrema övergrepp i Ukraina som Alexey Sachnin och Oksana Chelysheva. De har bägge deltagit på möten med Nätverket Folk och fred som huvudsaklig eller medarrangör. Allmänt är alla som står upp för fred misstänkliggjorda.

Pådrivande i dessa trakasserier har varit tankesmedjor knutna till näringslivets och NATOs intressen som Frivärld och Atlantic Council. Särskilt har samverkan mellan miljörörelsen och fredsrörelsen utpekats som Kremls trojanska häst och Folk och fred setts som ett hot. Pådrivare har också varit tidigare ledare för Svenska freds som gick över till PR branschen och idag grundat Ryssland ut ur Ukraina samt Nordic Ukraine forum. Dessa har allmänt attackerat pacifismen som ses som underlättare för ryska intressen och särskilt sett Kvinnor för fred som viktig att angripa, något som lett till att Jämställdhetsmyndigheten beställde en granskningsrapport från bolaget Afactor grundad av fd Säpo och Must anställda. Denna granskning tog många av de guilt by association anklagelser som Frivärld och andra spridit som sanna och fyllde på med egna osanningar även om Folk och fred och andra. Resultatet blev krav på återbetalning av 200000 och en rättsprocess som ännu inte är avslutad.

Hittills har enskilda som drabbats ibland blivit försvarade, inte minst gäller det klimataktivister men också palestinaktivister. Det har varit svårare att ta ett mer samlat grepp. Ett förslag till mer gemensamt agerande bifogas.

Workops ordnades i Jondal också om:

Helsingfors+50
finns redovisad mot slutet av rapporten

Galtungs metode
med Susan Urban, Hardangerakademiet

Fredsutdannelse - en verktøyeske for handlekraft
Med Tony Jenkins, Georgtown university
se rapport och hans tal.

Norden i krig og fred
Medie-workshop med John Y. Jones, Lay Down Your Arms,

Gemensamt fredssymposium och NPA-konferens

Huvudprogrammet, som innehöll huvudtal, anordnades gemensamt av Hardangerakademiet och Nordic Peace Alliance. En separat, fullständig rapport om detta symposium/denna konferens kommer att tas fram. Denna rapport, författad av Tord Björk, fokuserar främst på Nordic Peace Alliances beslut och arbetsgrupper.

Det vigtigste fra møderne

Karen Helveg Petersen

Reiner Braun spillede en større rolle i oplæggene, ligesom Ingeborg Breines også optrådte flere gange, bl.a. for at tale om Arktis's sikkerhed (det var meningen at Vivian Motzfeldt skulle komme, hun meldte afbud).

Reiner Braun markerer sig ved den absolutte afspændingslinje over for Rusland, vi skal tale med russerne, have kontakt med dem, forstå hvor de kommer fra osv. Han fremførte endog det synspunkt, at Europa skulle genoptage købet af russisk gas, bl.a. fordi det ville hjælpe den tyske,nu kriseramte industri!

Andre bidragydere var Tony Jenkins, der er specialist i fredsundervisning og forsker i det, især med henblik på konfliktområder. John Y. Jones har været med til at få fremskaffet den fredsklokke, hvis tårn indviede den første dag. Den kommer fra Sydkorea og har fæller på grænsen mellem Syd- og Nordkorea og en i Sverige.

En økologisk økonom, Ove Jakobsen, tog udgangspunkt i Piketty og Hartmut Rosa i sin fremlæggelse af fredsøkonomi i perspektiv.

John Y. Jones kom også paletten rundt på forbløffende vis. Bob Dylan og kritiske udsagn om Israel blandet godt sammen med konspirationsteorier.

Mest faktuelle var de to yngre talere om den mulige afspænding, Tytti Erästö fra SIPRI om den stigende spænding i Arktis og den snigende brug af atomvåben samt Sindre Mørk om de russiske tænketanke baseret på hans ophold og studier i Rusland for relativt nylig.

I øvrigt diskuterede vi, hvordan man kan reducere risikoen for krig, opnå détente, afspænding, eller hvordan man kan kombinere afskrækkelse med beroligelse.

Der var bred opbakning om, at Helsinki-akten fra 1975 skulle genoplives, og der var en del gennemgang af dens forhistorie for at vise, at selv under den kolde krig kunne modstanderne finde en vej.

Om metoder och deltagande

Sproget var fortrinsvis engelsk, men med simultan AI-oversættelse til norsk på en skærm ved siden af, eller omvendt fra norsk til engelsk. Det fungerede udmærket.

Der var seks deltagere fra Danmark, Hanne Petersen, Ida Harsløf, Solvejg Sieg Sørensen alle tre fra Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (WILPF), Martin Mørch fra Aldrig mere Krig og Peter B, klimaaktivist – (partner med Hanne P). Samt mig fra NtO. Der var også en deltager fra Færøerne, Henrik Weihe Joensen, der har taget initiativ til Føroyingar fyri friði (Faroese for Peace), der netop er blevet medlem af NPA. Det er Swedish Peace Committee også.

I øvrigt var der flest deltagere fra Norge, nogle få fra Sverige og fire fra Finland, inkl to talere. Alt i alt bergener arrngörerna med att 100 personer deltog.

Einar Braathen ledede de møder, der havde med vedtagelser at gøre.

Fredsutdannelse - en verktøyeske for handlekraft

God utbildning = att ge handlingskraft – ge oss en verktygslåda för handlingskraft
Georgetown University; International Institute on Peace Education; Global Campaign on Peace Education
”Förbannat skitsnack citerat av Tony Jenkins” – ”Causerie” (lättsamt resonemang), översatt via Google Translate
God utbildning = att ge handlingskraft – ge oss en verktygslåda för handlingskraft
Fred är ett universellt språk
International Student Peace Education i Spanien (Granada) – en sammankomst präglad av hopp, sprungen ur en avsikt vi själva har formulerat.
(Var den förändring du vill se – ha en modell för det samhälle vi önskar oss.) Att leva i en polykris – en överväldigande utmaning. Klimat, resursbrist, migration – att minska grogrunden för direkt våld. Ban Ki-moon: värdighet, rättigheter och förmågor för varje man och kvinna + att återknyta kontakten med jorden.
Att vårda och upprätthålla fredskulturer.
Fredsutbildning håller på att politiseras! Hur kan vi förändra utbildningen så att freden kan blomstra? Idag lär vi oss att leva åtskilda – inte att leva tillsammans.
Diagnos: uppenbar – vi upplever den dagligen.
Prognos: framtiden är inte förutbestämd...
Terapi: den svåraste uppgiften. Större fokus på lärande än på utbildning
Fred är relationell – ”Den helhet som skapas genom goda relationer till sig själv, andra människor, andra kulturer, annat liv, jorden och den större helhet som vi alla är en del av.” – Jordstadgan (Earth Charter)
Jordstadgan är en internationell deklaration om grundläggande värderingar och principer som dess förespråkare anser vara användbara för att bygga ett rättvist, hållbart och fredligt globalt samhälle under 2000-talet. Den har tagits fram genom en global samrådsprocess och stöds av organisationer som företräder miljontals människor. Stadgan ”syftar till att hos alla folk inspirera till en känsla av globalt ömsesidigt beroende och ett gemensamt ansvar för välbefinnandet hos den mänskliga familjen, den större livsgemenskapen och kommande generationer.”[1] Den uppmanar mänskligheten att bidra till att skapa ett globalt partnerskap i ett avgörande skede av historien.
Jordstadgans vision innebär att miljöskydd, mänskliga rättigheter, rättvis mänsklig utveckling och fred är ömsesidigt beroende av varandra och odelbara. Stadgan försöker erbjuda ett nytt ramverk för att tänka kring och hantera dessa frågor. Organisationen ”Earth Charter Initiative” finns till för att främja stadgan.
à Positiv fred som utmanar våldsstrukturer

Hardangerakademiet Fredssymposium 2026, anteckningar av Susanne Urban, s. 3/10

Definitionen av fred måste tillåta att konflikter existerar. Helhet = djupt ömsesidigt beroende.
Etiken kring positiv ömsesidighet = den centrala dynamiken i fredliga relationer.
MÄNSKLIGHETENS GEMENSAMMA VÄRDEGRUND
Jordstadgan är, tillsammans med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättighe-

terna, tänkt att utgöra
mänsklighetens gemensamma värdegrund.
De mänskliga rättigheterna fastslår rättigheter.
Jordstadgan fastslår skyldigheter.
DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är det viktigaste dokumentet gällande mänsklighetens gemensamma värdegrund. Den beskriver
de rättigheter som alla människor ska ha.

EARTH CHARTER
På norsk kalles detta dokumentet «Verdenserklæringen» eller «Erklæringen om jorden». Det gir verdier och prinsipper för en varig framtid. De fyra huvudpunkterna är: I. Respekt och omsorg för mänskligheten. II. Økologisk integritet. III. Sosial og ekonomisk rettferdighet. IV. Demokrati, intevold och fred. Earth Charter går sin seiersgang världen över och ständigt flera organisationer och enkeltmennesker sluter seg til.
Ett tänkesätt av negativ ömsesidighet; en tankegang preget av negativ gjensidighet
• krigsmilitarism och mänsklig natur; fred jagas av styrka
• Nyliberalism
• Nyliberal missbildning
Våld fostras, lärs – inte biologisk böjelse.
Margret Mead – om folk har en avsikt att gå ut i krig – ....
de kommer.
Vandana Shiva: ”om du producerar vad du konsumerar - producerar du inte” - konstigt!?? BNP/BNP Hur skulle ett alternativ utvärderingssystem ser ut?
Grundverb: HA, VARA. Konstant tillstånd av separationsångest – upptagen av att behålla det vi har. Om jag är det
vad jag är, det kan inte tas ifrån mig. Vad ger vårt utbildningssystem näring? Nyliberalt övertagande av vår
utbildningsrumà nyliberal missbildning. Destabiliserande effekt. Inget utrymme för kritiskt tänkande, tankefrihet,
auktoritär omkörning av utbildningsutrymmet. (USA-kontext) antiintellektuellt, misskrediterande vetenskapligt arbete à existentiellt hot.
Utilitarism. Saker har bara värde om de har militär användning. Motiverar kriminalisering av intellektuellt arbete.
74% lever i autokratier, bara 7% lever i demokratier. Försvårar transnationellt samarbete.
Vi väntar på en livbåt på ett sjunkande skepp, vilket resulterar i ... passivitet.
Terapi: den svåraste uppgiften. Virtuell bokklubb för utbildning i ’Comprehensive Peace’
Att utveckla en medvetenhet om problemet, men bara kunskap orsakar bara
- existentiell ångest
- apati, privilegier, normalisering av våld
- trauma
Varför misslyckades vi/har vi inte lyckats (mer)?
Vårda relationen mellan personligt och politiskt = Fredsutbildning. Lärande för ’Human agency’ – Lärande för
mänskligt handtag. = social process, inte bara intern, individuell process.
Elisa Boulding: ”Vi kan inte arbeta för en värld vi inte kan föreställa oss”. Transformativt mänskligt handtag är beroende av vår förmåga til å föreställa oss en värld slik vi vill ha den och til å tro på en ny värld i det hela tatt är möjligt.
Hur känner jag som jag upplever? Utdanning handlar om det vi känner om det runt oss.
Vi måste tänka på framtiden för att främja mänsklig handlingsfrihet.

Hardangerakademiet Fredssymposium 2026
Anteckningar av Susanne Urban s 4 / 10

Varför och hur engagera sig i politikk i en læringsmodus, eller i en konfronterande modus? I stället för å främmande splittelse. Transformativ heller enn konfronterende möter.

Eks. Columbia: Lärare som engagerar sig som facilitatorer – färgar mandalas tillsammans – möter politiker mer som deras elever i fredsutbildning

Om du är en aktivist, politiker, fredsöversittare – du är en utbildare.
Engagera sig i politik tillsammans.

Opening - Fredssymposiet 2026

Tony Jenkins - Learning to Live Together.

The World Today - Fredssymposiet 2026

Russia and the Nordic Region - Fredssymposiet 2026

Peace on Earth, Peace with Earth - Fredssymposiet

Rapportredaktören sammanfattar

Konferensen fick stor uppslutning.

När konferensen började låg förväntan i rummet. Det var fullsatt. Ett hundratal hade slutit upp till den största NPA konferensen hittills. Många norrmän fyllde upp leden när det var få från övriga Norden.

State of the world och Ryssland

Konferensen var ett samarbete mellan NPA och Hardangerakademiet som håller årliga symposier. Där ingår varje gång temat State of the world. Länge höll fredsforskaren Johan Galtung som kan ses som huvudinspiratör till Hardangerakademiet dessa State of the world tal. Jag kan se det som en fördel att allmänna världsläget tas upp på en fredskonferens. Nu blev de fyra delvis disparata inlägg från en panel vilket fungerade mindre bra. Desto mer utfyllde två unga forskare varandra bättre i beskrivningen av vapenupptrappningen mellan Väst och Ryssland och olika ryska tankesmedjors syn på förhållandet mellan Ryssland och väst.

Videoinspelningar från föredragen och en workshop hittar du här:

https://www.youtube.com/@hardangerakademietforfredu4240

Panelsamtal: Verden i dag

Text av Karen Helveg Petersen

Verden i dag

Ingeborg Breines mente, at FN var den største succes for fredsbevægelsen, men at FN nu er i fare, pengene er skåret ned osv. I januar skal der jo udnævnes en ny generalsekretær, der skal være fra Latinamerikan, og hun håber på en kvinde. På toppen af dagsordenen står fred, Ukraine, Palæstina, Sudan, Iran.

Reiner Braun startede med at tale om Draghi-rapportens appel om enorme investeringer, den påståede mangel på europæisk innovation og fælles kapitalmarked, for høje energipriser, modstridende love. Mht militæret mangler der et fælles kommando- og kontrolsystem, og 60% af militærudstyret købes i USA. Men realiteten er, at der er stor forskel på, hvad EU ønsker og hvad det kan. Det fransk-tyske samarbejde om et nyt kampfly er gået i vasken, det samme med en ny tankmodel.

Imod dette stiller han, at EU bør gå tilbage til fælles sikkerhed og nævner Harmel-rapporten, men også Olof Palme-rapporten fra 1982.

Länkar:
- Harmelrapporten:
https://www.bits.de/NRANEU/nato-strategy/Harmel_Report_complete.pdf
- Om Palmerapporten:
https://aip.nu/arvet-efter-palme-gemensam-sakerhet/

John Y Jones talte om medierne, f.eks. norsk fjernsyns brug af krigsgale eksperter. Han mente, at USA går efter at destabilisere Rusland og nævnte en 2019 Rand-rapport, der hedder 'Extending Russia. Competing from Advantageous Ground', se her https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR3063.html. Han sluttede af med at fremføre, at det kan bevises, at det var en lille atombombe, der kun kunne stamme fra USA, som sprængte Nordstream gasrørene. Bevis: havet omkring var blevet vanvittig varmt!

Ove Jakobsen talte om ulighed og acceleration/resonans ud fra Piketty og Hartmut Rosa og kom så ind på, at økonomien også skulle inddrage økologiske aspekter.

Arktis: Hvad sker der? Er afspænding mulig?

Dernæst kom så nogle mere konkrete unge mennesker, Tytti Erästö lagde op om faktorer, der spiller ind i den øgede risikoopfattelse: Ukraine-krigen med dens mangel på dialog og EU olie- og gassanktioner. Nato er ikke direkte involveret, men der er fare for horisontal og vertikal eskalering. Til det sidste regner hun faren for atombombebrug.

Hun gav nogle tal. De europæiske Nato-lande har et samlet militærbudget på USD 406,7 milliarder, Rusland USD 109,5 milliarder (vistnok i 2024). Militært personale: Europa 3,2 millioner, Rusland 2,6 millioner. Tanks: Europa 2326, Rusland 1377. Artilleri: Europa 15339, Rusland 5360. Større krigsskibe: Europa 140, Rusland 33. Undervandsbåde: Europa 68, Rusland 30+. Mht spændinger er der et skyggeflådeproblem i Østersøen, men der er også mangel på kommunikationskanaler. Den arktiske spænding er lavere, men der er jo atomundervandsbåde, inkl. SSBN'er (ubåde med atomare ballistiske missiler) ved Kola-halvøen.

USA har til gengæld langtrækkende præcisionsvåben og en del af de vedtagne baser ligger i Arktis (1/3 vistnok). Med F-35 fly, der

kan bære atomvåben og ubådskapabilitet er der øget risiko for atomkrig. Dertil kommer, at to B-52 fly fløj tæt på den russiske grænse ved Kaliningrad, hvad der provokerede russerne til at opsnappe dem, og man har også lavet bombeøvelser i Finland kun 100 km fra grænsen. Finland har ophævet lovgivning, der forbyder atomvåben, og Norge har ophævet begrænsninger i Finmark på militære øvelser og overflyvninger. Hvis man begynder at opbygge et strategisk ballistisk raketforsvar, er det umuligt at begrænse det. Der gøres ikke meget for at mindske risici, det hele handler om afskrækkelse, ikke beroligelse. Kun Norge har forhandlet fiskerikvoter og beskyttelse af fiskebestanden i 2026 med Rusland og har også prøvet at sætte gang i nogle fredsforhandlinger via Kina. Rusland ønsker status quo og at sætte gang i Track II dialoger (uformelle) fulgt af Track I dialoger (officielle).

Sindre Mørk talte især om to forskellige tænketanke, RIAC (Russian International Affairs Council) og SVOP (Council for Foreign and Defense Policy), som han studerede til sit speciale som en form for proxy for at finde ud af, hvad der driver russisk udenrigspolitik – det er jo, som vi ved, ikke særlig klart. Der er dog, mener han, tre niveauer: en vestligt orienteret, statisme (koncentreret om statsapparatet) og civilisationisme (altså Rusland som en unik civilisation). SVOP mente, at Norge er en skakbrik for vesten, og hvis Norge provokerer Rusland, skulle Rusland svare igen med atomvåben. Norge har uretmæssigt overtaget Svalbard. Hvis Norge bliver stær-

kere, vil det være en trussel mod Rusland. Rusland skulle ikke forlade Arktisk Råd. Tænketankene mener, at Ukraine-krigen var USA's skyld og at Europa ønskede konflikt, men Europa har ikke strategisk autonomi iflg. tænketankene. SVOP ser krigen som reaktiv, mens RIAC mener den er civilisatorisk – det samme gør 2/3 af russerne. Chefideologen Sergei Karaganov (SVOP) er en høg, der vil sænke tærsklen for atomsvar, men han har ikke hele miljøet med sig. Tænketankene mener, at Norge implementerer alt, hvad US foreslår.

Norden, Rusland: Er afspænding og fælles sikkerhed mulig?

Ingeborg Breines (fredspædagog): Naboer som venner.

Ingeborg Breines kom med de gode gamle argumenter, at våben ikke fører til fred og at neutralitet er vigtigt, for ingen militærallance er for det gode. Vesten spenderer USD 2,7 billioner på militæret om året. FN budgettet er mindre end en 600-del af det (vistnok ikke mere end en 800 del, KHP).

Reiner Braun (IPB): Er Rusland en trussel?

Reiner Braun begyndte med at indrømme, at han var en Putin-forståer. Han har været i Rusland en masse gange, sidst i april-maj i år. Han mener, der er en forandring i Putins adfærd

'Vi' tyskere slog 27 mio. russere ihjel under 2. verdenskrig, ødelagde landet. Tysk genforening umulig uden Rusland. Hvis vi ønsker en ændring, må det gå via dialog. Kan vi have tillid til Putin, hvad tænker Putin om os? Pariser-chartret, der blev vedtaget i 1990, dannede afslutningen på den kolde krig og opstillede en ramme for europæisk demokrati, menneskerettigheder og samarbejde om sikkerheden. Konfrontationen med Rusland

begyndte i 2008, da præsident Bush ønskede, at Ukraine blev medlem af Nato. Han antog, at det ville svække Rusland. Minsk-aftalen var ikke fredelig. USA brød ABM-aftalen (begrænsning af antiballistiske missiler) i 2002 og Open Skies traktaten i 2020. New Start fra 2010 (den der begrænser antallet af nukleare sprænghoveder) udløb i 2026.

Ønsker Putin at genetablere Sovjetunionen? Braun mener nej. Han udtrykte også, at Georgien-krigen blev startet fra Syd Ossetien. (Det findes der en EU rapport, der medgiver. Den siger dog også, at Ruslands reaktion var disproportional, KHP).

Ukraine bør være uafhængigt, neutralt, med afstemning om tilhørsforhold i besatte områder, neutrale fredsbevarende styrker. Rusland er ingen større styrke, dets økonomi er som Spanien eller Italien. Og Rusland har problemer med sin krigsøkonomi.

Konklusion: Rusland er ikke farligt for vesten. I øvrigt har Rusland også stærke forbindelser til resten af verden, 152 præsidenter eller statsministre har besøgt landet i de senere år. At EU har standset samarbejdet med russiske videnskabsfolk, er skadeligt.

Konklusion

Alt i alt en nyttig og lærerig konference. Om fredsbevægelserne er på vej frem? Det er vel svært at sige, men flere og flere mennesker er grundigt krigstrætte af den russisk-ukrainske evighedskrig og er i stigende grad modstandere af militariseringen, og hvad deraf følger. Jeg synes i hvert fald, at det nordiske samarbejde er vigtigt, især hvis man i øvrigt står for, at Norden burde samarbejde internationalt om fredspromovering.

Jeg synes, der var for lidt om de økonomiske kræfter bag militariseringen. Vi diskuterede heller ikke, dvs. ingen nævnte det i debatterne, hvordan man kan fastholde, både at der skal dialog til med Rusland, og at Nato, EU og USA også har medvirket til skabelsen af konflikten, samtidig med at man undgår at falde i den russofile højreorienterede fælde, både reelt og i offentlighedens øjne.

Ovan: Åse Möller Hansen leder workshopen om fred och miljö

NPA Workshop om fred på Jorden och fred med Jorden

Från Danmark, Finland, Norge och Sverige kunde rapporteras om ökat samarbete mellan freds- och miljörörelsen. Detta samarbeta tar sig alltmer uttryck på olika sätt samtidigt som politiska händelser driver på behovet av samverkan inte bara i freds- och klimatfrpågor utan också sociala välfärds- och rättighetsfrågor. Här redovisas en del av dessa politiska händelser och olika folkrörelsera verksamhet som med kultur och diskussion söker föra upp fred på Jorden och fred med Jorden som tema kring köksbord och maktens korridorer.

Nedan: ockupanter i Hurummarka

Hurummarka

Särskilt väckte ockupationen av

Hurummarka söder om Oslo intresse på workshopen. Här kommer naturskydds- och militära upprustningsintressen i konflikt med varandra. Ungdomar

I ett bergigt skogsområde med 53 rödlistade arter rikt på promenadstigar mellan gamla furor och fjord i Hurum inte långt från huvudstaden har Chemring Nobel planer på att bygga Europas största ammunitionsfabrik. Den ska förse Lockheed Martin, Northrop Grumman m.fl. med de explosiva ämnen som vårt tids mest kraftfulla konventionella vapen behöver till precisionsmissiler för långdistans och medeldistansrobotar. Vapen i bruk i vår tids krig mot Gaza, Iran och andra länder under attack från Israel och USA och i Ukrainakriget.

Mer information hittar du här:
https://knuskrigsmaskinen.info/

Pax Silica

En annan sakfråga som för miljö- och fredsintresserade närmare samman är avtalet med USA kallat Pax Silica som Sverige, Finland och Norge skrivit under. Avtalet syftar till att knyta nordiska och andra västallierade länders stora fyndigheter av sällsynta jordartsmetaller direkt till det amerikanskledda försörjningsnätverket för halvledare och kritisk grön teknologi och alternativ till fossila bränslen.

Under våren skedde protester i norra Sverige efter att Sverige skrev på avtalet 17 mars mitt under brinnande amerikanskt anfallkrig mot Iran. På fyra orter ställdes krav mot brytning av alunskiffer rikt på uran. mot kärnkraft och kärnvapenterror. De stöddes av Jordens vänner, naturskyddsföreningar, Fältbiologerna och en samisk organisation lokalt.

Palantir

Flera rörelser har också börjat ena sig i kampen mot det amerikanska techbolaget Palantir. Det började med att Palestinarörelsen började protestera mot detta bolag vars AI-baserade militära system används för att kartlägga enskilda personers rörelser och bomba familjer när en misstänkt palestiner

kommer till sitt hem i Gaza eller på Västbanken eller kartlägga bombmål i Iran. Programmet börjad smygintegreras redan 2018 i verige av polismyndigjheten och har även en stora anvönding inom hälsovården vilket väckt stora protester från facket i Storbritannien. En gemensam kampanj drivs mot Palantir inte bara av facket och Palestinarörelen utan också fredsrörelsen och europeiska Jordens vänner. Anmärkningsvärt är att svenska facket gå ut kraftfullt i denna fråga. En ledarartikel i Aftonbladet av Daniel Suhonen har fått rubtiken Sverige får inte bli ett gruvhål och elkoloni. De kunde har skrivits av miljörörelsen.

Till vänster. Affisch i Oslo mot Palantir som led i internationella kampanj. Foto 26/9 2026

130 organisationer har skrivit på en gemensam protest mot Palantir som många svenska fackföreningar tillsammans med Palestinarörelsen och många andra också undertecknat. Palantir säljer system för övervakning till militären och polisen i många länder och offentlig sjukvård. Mats Alexandersson har analyserat Palantir ingående i en serie artiklar på Clartebloggen soim rekommenderas: https://www.clarte.se/palantir-sverige-och-teknofascismen-del-6-teknofascismens-infrastruktur/

De internationella organisationer som undertecknat uppropet visar på den stora bredden i denna protest:
Article 19, Europe Balanced Economy Project, Coalition for Women in Journalism, Corporate Europe Observatory, Corpwatch (US), Counter Balance, Debt for Climate, Defend Democracy, Digital Action, Ekō Equinox, Initiative for Racial Justice, European ATTAC Network, European Coordination of Committees and Associations for Palestine European Digital Rights (EDRi), European Federation of Public Service Unions (EPSU), European Trade Union Confederation, European Trade Union Network for Justice in Palestine, Friends of the Earth Europe, Indivisible Abroad, International Trade Union Confederation, Newsmast Foundation, People vs Big Tech, Public Services International, The Good Lobby, Transform! Europe, Transparency International, EU, Transnational Institute, Union Syndicale Fédérale, WeMove Europe.

Mer länkar:
https://www.globaljustice.org.uk/news/120-european-campaign-organisations-and-unions-call-on-governments-and-european-commission-to-scrap-palantir-contracts/
https://palestinecampaign.org/events/people-vs-palantir-day-of-action/
https://www.theguardian.com/technology/2026/oct/06/pull-the-plug-protesters-resort-to-direct-action-against-ai-firms
https://www.expressen.se/nyheter/krim/svenska-fackforbund-i-upprop-mot-palantir/

Arktis

Arktis väcker alltmer uppmärksamhet hos både freds- och miljörörelsen. Nordiska fredsalliansen antog ett uttalande i Jondal som finns med i denna rapport. Sedan dess har USA, Danmark och Grönland slutit ett avtal som ger USA rätt till militär närvaro på hela Grönland och att säga nej till tländska investeringar från andra än NATO och EU-länder. Trump menar att avtalet är permament. Nordiska fredsalliansen förbereder en kommentar.

EU:s nya arktisstrategi väcker protetser i miljörörelsen. Den nya stratgein öppnar för borrning efter olja och gas. https://www.aftonbladet.se/nyheter/klimat/a/310M8M/eu-beslut-om-ny-arktisstrategi-oppnar-for-borrning-efter-olja

Östersjön

Samarbete för fred och miljö kring Östersjön har länge engagerat de som värnar om natur och fred. Nu ordnas 3:e fredskonferensen för Östersjöregionen – ”Östersjön – ett fredens hav: från konfrontation till dialog”, 28 november 2026. Konferensen arrangeras av IPB, Nordtyska fredsalliansen (Norddeutsche Friedensallianz) och Baltic Civil Peace Initiative (ett nätverk av fredsaktivister, forskare och ekologer från Ryssland), med aktivt deltagande av freds- och miljöorganisationer från Skandinavien, samt samhällsaktivister, experter och företrädare för lokalsamhällen från alla länder i Östersjöregionen.

Festivaler för fred på och med Jorden

En annan form för att föra miljö ocjh fredsfrågorna samman är att ordna festivaler. Det började i Simrishamn 2020 där Österlens fredsfestival började med temat fred på Jorden och fred med Jorden. Sedan har det spritt sig.

Tromsø

FRED & POTDEDES hette en gårdsfestival om å leve i fred på og med jorda på gården Mjelde 19 september. på Lille Kosmos var det foredrag om fredsarbeid og fredelige former for jordbruk, workshops, musikk og poesi - og potethøsting! Servering av lokalprodusert økologisk mat, kaffe og fredskaker. Med Ingeborg Breines, Vidar Vambheim, Randi Rønning Balsvik og Linn Kalseth. Musikk: Husbandet Fredsdepartementet, Selecta Most fra dj kollektivet Strand-a-felt-a-Sound, fra Målselv musikkduoen Lena Jinnegren og Torgeir Frihetsli, og Nordnorsk Fredskor sang kjente og historiske fredssanger

Bergen

16-30 sept. arrangerte IKFF en fredsfestival i Bergen. Vi har brukt Fred på jorden, fred med jorden - som slagord. Det har vært filmvisning (Mothers of the revolution, Om kvinnene på Greenham common) foredrag, IKFF sin utstilling Kvinner for fred, a wall of fame, musikk og malerkurs. Vi samarbeider med et kulturhus og en kunstforening. Bra opplegg, men litt lite publikum. Men vi jobber på, og kulturhuset vil samarbeid med oss om ny fredsfestival neste år. Da har vi fått noen erfaringer.

Varmere Våtere Villere

11. - 14. mars fant den femte utgaven av Klimafestivalen Varmere Våtere Villere sted i Bergen. Vi kan se tilbake på fire dager med engasjerende fagformidling og magiske festivalopplevelser, over 130 arrangementer og 7000 besøkende. Dette gir oss håp for fremtiden! Hold av datoene 10.- 13. mars 2027 for å bli med til neste år!

Fred på Jorden och fred med Jorden på Klimafestival i Middelfart

Fredssamarbejdet i Danmark deltog på Klimafolkemødet i Middelfart 27-29 augusti.

Från rapport i tidningen Arbejderen:

”De havde valgt at slå to boder sammen og at udsmykke dem med et stort fredstegn med sloganet: “Fred på Jorden og med Jorden”.

Mødet er blevet et vigtigt årligt tilbagevendende mødested for folk og foreninger, der er engageret i klimapolitik. Carsten Andersen tilføjer:

Fredsbevægelsen er med, fordi vi har fælles interesser med klimabevægelsen. Vi fortæller om, hvordan krig er klimaødelæggende, og vi viser, hvordan magthaveres prioritering af krig og oprustning har fjernet både fokus og bevillinger fra klimaindsatsen. Hvis vi skal ændre det, må freds- og klimabevægelsen trække i samme retning med hver vores argumenter.

Andersen oplever, at dette synspunkt allerede er ved at brede sig. Han forklarer:

– Det er en erkendelse, der bliver stadig mere udbredt i klimabevægelserne, så der var stor interesse for vore debatter, som flere af vore gode klimasamarbejdspartnere deltog i med gode oplæg."

Ovan: Carsten Andersen med tröja från Österlens fredsfestival på Klimafolkemødet

Sammanlagt bestod klimatfestivalen i Middelfart av mer än 400 programpunkter, mer än 100 informationsstånd, och hade över 4000 gäster.

Klimafolkemødet började som ett lokal arrangemang i Middelfart ocjh hazr sedan växt till en natyionell sazmlingplats med deltagande från hela Danamrk, og er siden vokset til en national begivenhed med deltagelse fra hele Danmark. 2027 hålls Klimafolkemødet 2.–4. september på KulturØ-pladsen i Middelfart.
https://klimafolkemoedet.dk/

Orivesi

Omställnings- och Degrowthrörelsen höll möte 9-11 oktober i Orivesi och Tammerfors på temat Kohtuus vaarassa/Måttfullhet i fara

Här diskuterades teman som att utrota fattigdom utan tillväxt, vilka aspekter av nuvarande politiska och ekonomiska praktiker hindrar strävan efter tillräcklighet (sufficieny) , och hur kan dessa hinder övervinnas? Varför vårt samhälles kollaps inte är världens undergång, militarism och klimatkrisen, kommande parlamentsval i Finland våren 2027, mm. Andra punkter på prorgammet var Exkursion till en skog i närheten av Orivesi samt introduktion till skogsövervakning och skogsvaktande och workshops om att utforska miljökänslor genom konstterapeutiska metoder, "Den stora vandringen längs viltkorridoren" , gemensamt självförsörjande – mot en mer hållbar livsstil, närvaro och poesi – att stanna upp i nuet, hur konsumtions- och marknadssamhället utnyttjar vår libido. Koalitionen för en ekosocial omställning, Medborgarinitiativ: Att sätta gränser för vapenanskaffning, Naturklubben Arteli och Fredsklubben i Tammerfors presenterades bland uppmaningar till handling och kommande evenemang. Marko Ulvilas bidrag till programmet handlade om – Fred på jorden och med jorden.

Hindren för tillräcklighet (sufficiency) diskuteras ofta i detta sammanhang på följande sätt enligt Chtagtp:
• Vad hindrar tillräcklighet? Nuvarande politiska och ekonomiska praktiker är strukturellt låsta vid BNP-tillväxt. Finansiella system, skattelagstiftning och arbetsmarknadsmodeller förutsätter ständig expansion för att inte kollapsa. Dessutom utnyttjar marknadssamhället mänskliga psykologiska drivkrafter (libido/begär) för att stimulera överkonsumtion snarare än tillfredsställelse.
• Hur övervinns hindren? Genom att skifta fokus från individens konsumtionsval till kollektiv organisering och gemensamt självförsörjande. Det handlar om att skapa lokala skyddsnät, lagstifta om resursgränser, korta arbetstiden samt bygga upp en "välfärdsekonomi" som inte kräver materiell tillväxt för att fungera

Folkfester för fred och klimat

Artistgalor och manifestationer hölls i Sverige inför valet med samlingsnamnet Folkfester för fred och klimat. Intiativtagarna beskrev syftet så här: ”Hur mörkt och hopplöst det än kan kännas ibland finns ljus i mörkret. Låt oss samla alla goda krafter som faktiskt finns! Alla som vill se en bättre värld, en värld i fred där mänskliga rättigheter respekteras, där verklig demokrati råder, där naturen skyddas och klimatförändringarna hejdas. Låt oss gå samman för att lyfta dessa viktiga frågor inför valet 2026. Tillsammans ska vi synas, höras och påverka våra politiker. Vi måste alla gå man ur huse, se varandra och visa hur många vi faktiskt är. Alla vi som kämpar med vår pusselbit i samhällsbygget, på olika sätt, olika vägar, men med samma vision om ett bättre samhälle.”

Folkfester genomfördes på 33 orter: Alingsås, Borås, Edsele, Emmaboda, Falköping, Falun, Grebbestad, Gävle, Göteborg/Asperö, Göteborg/Brännö, Götebo0rg/Banapiren, Göteborg/Majorna, Istorp, Linköping, Norfrköping, Simrishamn, Sjöbo, Stockholm/Bagarmossen, Stockholm/Haninge, Stockholm/Vinterviken, Storumn, Sundsvall, Södertälje, Trollhättan, Umeå, Uppsala, Varberg, Västervik, Växjö, Åland/Mariehamn, och Öland/Mellbylund.
https://folkfestfredklimat.se

Folkfest för fred och klimat i Södertälje

Fredsloppet

Fredsloppet föddes i Göteborg 1985 och har genomförts sedan dess som länkat samman

fred med solidaritet. 2026 blev ett rekordår då Fredsloppet genomfördes på 19 olika platser runt om i Sverige. ”Nya grupper nåddes i samhället och tillsammans skapade vi en stark och positiv manifestation för gemenskap, fred, solidaritet och rättvisa.” skriver arrangörerna på sin hemsida. Tillsammans är det en del av den växande fredsrörelsen. Överskott gick i år till Palestina via Palestinagrupperna och Kuba för inköp av solceller.

Arrangemangen hölls 22 augusti - 3 oktober: Malmö Växjö, Linköping , Uppsala, Varberg, Karlstad, Sjöbo, Kramfors/Prästmon, Vänersborg, Borås, Falun, Göteborg, Hudiksvall, Ludvika, Stehag, Stockholm/Sundbyberg, Umeå, Helsingborg, Jönköping och Alingsås.
https://fredsloppet.se/

Omställningsnätverkets toppenmöte

Hösten 2026 samlades omställningsrörelsen återigen för ett toppenmöte för tillitsförsvar, återväxt och samförsörjning. Denna gång i Fisksätra i Nacka. Under tre dagar samlades initiativ, organisationer, skolor, konstnärer, forskare och praktiker i ett program som rör sig mellan samtal, workshops, konst och konkreta experiment. Samtidigt pågår digitala spår som gör det möjligt att delta även på distans.

Konferensen är också del av en längre process, med digitala OmställningsBarer under våren och gemensamma kraftsamlingar inför

hösten. Platsen spelar en aktiv roll – från torg och hamnar till skolor, natur och kulturhus.

Ovan: Imamen Awad och prästen Erik från Guds Hus önskar tillsammans med lokala eldsjälen Meimona alla välkomna.

Konferensen arrangerades av Omställningsnätverket i samarbete med Testination, NAV, Östersjöns ambassad och den lokala Inner Development Goals-hubben, samt i samskapande med många lokala samarbetspartners. https://omstallningskonferensen.se

Många intervjuer med deltagare och sceninspelningar: https://omstallningskanalen.se/

Äntligen oljekris!
Nu kan vi ställa om på allvar.

För sex år sedan slog en global pandemi till. Den gav gemene man insikt i sårbarheten i våra system. Då visste vi inte vad krisen skulle innebära men det blev tydligt att vi inte var förberedda för störningar i de globala handelskedjorna. Omställningsrörelsen svarade då med kampanjen Potatisuppropet för att få fler att ta ansvar över maten. Uppropet är en historisk referens till 1917 års potatisuppror, då det rådde brist på mat. Därefter har kampanjen fortsatt varje vår, så även denna. Nu står vi inför den största multikrisen sedan andra världskriget.

Det folkrättsvidriga anfallet på Iran är inledningen på en global ekonomisk kris. När oljepriset ökar skjuter matpriserna i höjden. Svälten i världen breder ut sig när konstgödseln saknas, arbetslösheten ökar och mörkrets krafter får luft. Vi har byggt in oss i beroenden som försvårar att hantera krisen.

En central fråga är hur vi gör med maten. Utan insatsvaror som olja, konstgödning, gifter, utsäde med mera stannar den industriella matproduktionen upp. Med matbrist följer alltid uppror.

Staten och marknaden klarar inte av att lösa matfrågan utan insatsvaror. Inom civilsamhället byggs redan alternativ matproduktion på hållbara grunder i samförsörjande former till exempel andelsjordbruk, tillsammansodlingar, Potatisupprop och Matvärn.

Säkra samhällen byggs av den tillit medborgare utvecklar till varandra. För att ett samhälle ska hållas ihop krävs också tillit till staten, att den levererar trygghet och förutsägbarhet. Säkerhet för medborgarna handlar lika mycket om tillgång till mat som egen lokal organisatorisk kompetens.

Den gigantiska upplåningen av pengar till vapenköp som påbörjats måste styras om till skapande av lokal matproduktion. Vi föreslår därför att en medborgarpeng om 5 000 kronor i månaden utges till varje person att allokera till lokal, livgivande, demokratisk och ekologiskt matproduktion. Butiksliknande skafferier bör byggas upp på landsbygden i kooperativa former. Hållbar lokal mat är både en välfärdsfråga och en fråga om säkerhet.

Mat bör produceras, förädlas, lagras och distribueras inom cykelavstånd. På flera håll läggs sådana pussel just nu kring kött och chark, grönsaker, potatis, djurhållning, mejeri, spannmålsodling och bageri.

Det finns inga vapen i världen som kan hjälpa oss ur den militära och ekonomiska kris vi står inför. Gemensam säkerhet kan endast byggas med diplomati som grundas på kraften från fredliga matproducerande lokalsamhällen. Till sådant vill vi se våra skattepengar gå.

Tills dess: alla sätta potatis utom de tråkiga!

Omställningsnätverket
Fredskommitten
Permakultur i Sverige
Nätverket Folk och Fred

Fred med jorden

Fred med jorden är ett folkbildningsinitiativ inom Svenska kyrkans färdplan för klimatet som vill stärka kyrkans uppdrag att värna skapelsen – ett av färdplanens centrala målområden. Initiativet är framtaget för att ge församlingar stöd i det viktiga arbetet med att möjliggöra värderings- och beteendeförändringar för en rättvis och hållbar omställning.

I grunden handlar Fred med jorden om lärande för omställning. Det stödjer rörelsen från en antropocentrisk till en skapelseorienterad världsbild – en förflyttning som också beskrivs i Ett biskopsbrev om klimatet. Viktiga inspirationskällor är även Katolska kyrkans Laudato si', ekoteologi, samisk andlighet, ekopedagogik och tanken om naturens rättigheter.

En hållbar omställning blir möjlig först när också våra föreställningar, relationer och kulturer förändras. Här har kyrkan en viktig roll att spela. Genom att påminna om heligheten i allt levande kan kyrkan bidra till ett annat sätt att se på världen – och på vår plats i den. Fred med jorden öppnar för ett praktiskt och gemensamt utforskande av hur en sådan kultur kan ta form, i fred med jorden och med varandra.

Aktionsdagar för Fred på Jorden och fred med Jorden

Appellen ”Dags för internationella manifestationsdagar för fred på jorden och fred med jorden!” uppmanar landets folkrörelser, trossamfund och civilsamhälle att tillsammans lägga grunden för en global rörelse för fred, medmänsklighet, solidaritet och klimaträttvisa

34 initiativtagande organisationer vänder sig till landets folkrörelser, trossamfund samt civila organisationer med en förfrågan om att underteckna appellen. mejladressen för uppropet: appellaktionsdagar@gmail.com

INTERNATIONELL APPELL
Fred på jorden och fred med jorden!

Aldrig tidigare i mänsklighetens historia har vår gemensamma framtid varit så hotad.

Vi ser nu allt värre miljö-, klimat- och krigsförödelse i världen. Ökande hot om total förintelse i form av kärnvapenkrig. Agitation för krig, massiv militär upprustning och handelskrig skapar rädsla och ökade internationella motsättningar. Våra samhällen trasas sönder av ökad ojämlikhet och angrepp på demokratin. Barn och unga människor håller på att förlora hoppet om vuxenvärldens förmåga och vilja att vända utvecklingen för att stoppa katastrofen.

Fred, liksom stopp för kapprustning och krigshets, är helt nödvändigt för att få till stånd internationellt samarbete för klimatet, miljön, social välfärd och demokrati.

Alla vi som dagligen arbetar för och tror på människans inneboende vilja att göra gott för varandra, måste nu ta det ansvar för våra barns och barnbarns framtid som ekonomiska och politiska makthavare inte tar.

Nu behöver folkrörelser, trossamfund och civila organisationer av alla slag på jorden gå samman och gemensamt manifestera för att bygga en världsrörelse för fred, medmänsklighet, solidaritet och klimaträttvisa.
Därför föreslår vi:
Gemensamma återkommande internationella Manifestationsdagar kring den samlande, parollen och visionen:
”Fred på jorden & fred med jorden!”

Initiativtagare
5i12-rörelsen Härnösand
Alternativ Stad/Jordens Vänner Stockholm,
Artister för fred Stockholm
Bottna för fred
Falu Miljögrupp – Jordens Vänner i Dalarna
Folkkampanjen mot Kärnkraft och Kärnvapen Härnösand,
Folkkampanjen mot Kärnkraft och Kärnvapen Gävle
Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen,
Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapen i Sundsvall
Framtiden i våra händer
Fredsrörelsen i Kungälv
Fredsrörelsen på Orust

Fridays For Future FalköpingInternationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet Göteborg
Karlskrona fredsforum, arbetsgruppen Klimataktion Skåne
Kristna Freds Göteborg
Kronoberg Fred och Alliansfrihet Växjö,
Kulturföreningen Stjärnstoff Karlskrona,
Kvinnor för fred Stockholm
Landskrona Fredsgrupp Svenska Freds
Miljörörelsens kärnavfallssekretariat/ MILKAS,
Nässjö Freds- och Skiljedomsförening
Nätverket 17 basområden
Nätverket Folk mot DCA
Nätverket Folkfest för fred och klimat
Nätverket fred och klimaträttvisa Göteborg,
Nätverket fred och klimaträttvisa Stockholm,
Rebellmammor för fred och klimaträttvisa,
Svenska freds Göteborg
Svenska freds Stockholm
Västernorrlands läns FN-Distrikt
Österlens Fredsfestival Simrishamn

Undertecknande organisationer
Internationella:
World BEYOND War
Sverige:
Klimatriksdagen
Naturskyddsföreningen Dalarnas Länsförbund
Naturskyddsföreningen Falu-kretsen
Falu FN-förening
Svenska Fredskommittén
Kvinnor för fred
Kvinnor för fred, Sundsvall
Sveriges Fredsråd
Umeå fredsgrupp mot Nato och DCA
Göteborgs Fredskommitté
Fredsnätverket i Equmeniakyrkan,
Skulptörförbundet
Sveriges Interreligiösa Fredsråd

Bakgrund
Appellen är tänkt att vara en upptakt för att gemensamt bygga en världsrörelse för fred, medmänsklighet, solidaritet och klimaträttvisa. Appellen har presenterats på 2 europeiska konferenser i Bryssel den 14 och 15 juni och på World Social Forum i Cotonou/Benin den 4–8 augusti.
Den har också tagits upp i det samarbete för gemensam säkerhet, samarbete för miljö och ekonomi och m,änskliga rättigheter som Nordiska fredsalliansen, Internatioella fredsbryån, World beyond war och World Social Aassembly fortlöpande bedriver som uppföljning av Helsingfors+50 processen. 22 juli ordnades en online dialog med företrädare för 15 olika folkrörelser från alla kontinenter på temat sammanvävning inför World Social Forum. I denna dialog rådde stor enighet att fred och social och miljörättvisa är av betydelse för alla folkrörelser. En diskussion påbörjades om ett mer utförligt handlingsprogram kallat ”Vi år lösningen . för fred på Jorden och fred med Jorden”. Förslaget finns här: https://folkochfred.wordpress.com/2026/08/03/cotonou-5-august/

International Conference Against War var möte i London 20 juni med 3000 mest fackli-

Till vänster. Massmötet i London mot krig 20 juni

ga delegater men också många palestinaaktivister, studenter och fredsorganisationer. Där utlystes 4 internationella aktionsdagar, 10 oktober för palestinasolidaritet, 30 oktober stöd till hamnarbetare som vägrar lasta vapen till kriget 20 november för stöd till värnpliktsvägrare och 21-22 november en aktionshelg mot militarisering.

Det har det bredaste nätverket för välfärd och nej till militarisering hakat på. Det är europeiska nätverken Stop Rearm Europe som består av 800 europeiska freds, klimat, fackföreningar och många andra som samarbetar inför aktionshekgen 20-22 november.

Mer info:
https://stoprearm.org/
https://www.stopwar.org.uk/events/weekend-of-action-against-militarisation-and-conscription/

Folkrörelsekonferens För fred på jorden - fred med jorden

Ett 60-tal deltagare samlades på FN-dagen 24 oktober i Equmeniakyrkan i Södertälje för att diskutera samarbete. Deltog gjorde aktiva i kultruföreningar, trossamfund, FN-föreningar, facket, klimatrörelsen, Naturskyddsföreningar, Jordens vänner, fredsaktivister, och andra.

Konferensen inleddes med föredrag av Jonathan Feldman från Stoclholms universitet om hur den Europeiska upprustning tränger undan/förhindrar Europas klimatomställning, och Bror Perjus med facklig bakgrund om fredsrörelsen på 1980-talet och dessa samverkan med arbetet gör gemensam säkerhet. Bestående intryck var den gedigna faktabakgrund som finns för att se hur skadlig satsning på militarisering är för samhället och Perjus lyftande av betydelsen av kroppspråket - vi måste ut på gatorna och sätta våra kroppar i rörelse.

Inledningen följdes av panelsamtal med företrädare för Naturskyddsföreningen, Olof Palmes Internationella Center, Rebellmammorna och kyrkor om samarbete för fred på Jorden och fred med Jorden.

I fem workshops kuinde deltagrna diskutera möjligheter till samarbete för kulturarbetare, fackliga och sociala aktivister, klimat, miljö och fredsaktiva, trossamafund samt internationellt aktiva.

Mest fart blev det i internationella workshopen när aktiva i Ta tillbaka framtiden berättade om internationella ungdomsstrejken 20 november. Europas ungdomar har fått nog. Inför aktionsdagen som från början skulle handla om stöd till de studentstrejker mot värnplikt har blivit ett brett program mot militarisering, upprustning och nedskärningspoltik, solidariet med alla förtryckta folk, klimaträttvisa och en radikal systemförändring.

YOUTH INTERNATIONAL STRIKE AGAINST WAR

Kämpa för vår framtid, inte deras krig!

Internationell strejk och mobilisering bland unga och studerande 20 november 2026.

I höst uppmanar vi studerande och unga över hela Europa att resa sig, strejka och mobilisera den 20 november.

VÄRLDEN STÅR I BRAND

Världen vi växer upp i formas av ett system som ignorerar människors behov. Exploatering av arbetare, klimatkollaps och krig är inte systemfel, utan själva kärnan i kapitalismen. Ökad militarisering, växande auktoritarianism och nedmonteringen av välfärdsstaten är inte isolerade problem, utan symptom på en kris inom den globala kapitalismen.

De militära utgifterna når historiskt höga nivåer, samtidigt som utbildning, vård, bostäder och offentlig service offras för att finansiera upprustning. Initiativ som ”ReArm Europe” (med en planerad investering på 800 miljarder euro), utvidgningen av militärallianser som Nato och allt högljuddare krav på värnplikt förbereder vår generation för krig – istället för att säkra vår framtid - – istället för att säkra vår framtid.

Vi strejkar och mobiliserar för att vinna vår framtid. Vi kämpar för den genom följande gemensamma krav:

1. Ett slut på militarisering, upprustning och nedskärningspolitik som genomförs i krigets namn. Investeringar i välfärd, offentlig utbildning, hälso- och sjukvård samt unga – istället för i vapen och militär.

2. Avskaffande av alla former av värnplikt. Skolor och universitet ska vara platser för kritiskt tänkande och frigörelse, inte redskap för militärrekrytering eller krigsindustrin.

3. Frihet, rättvisa och solidaritet för alla förtryckta folk. Ett slut på imperialism, kolonialism, ockupation, apartheid och folkmord – liksom på våra regeringars medverkan i detta. Det börjar med att alla band bryts med stater som begår folkmord (såsom Israel).

4. Klimaträttvisa och social rättvisa åt alla. Ett slut på fossilkapitalism, rovdrift på naturresurser samt klimat- och miljöförstöring.

5. En radikal systemförändring mot auktoritarianism och förtryck, till försvar för våra demokratiska rättigheter. Ett slut på rasism och patriarkat, och ett besegrande av den extrema högern i alla länder.

https://youthstrike.org/

Nedan: Tyska studenter strejkar mot värnplikt 2025

var forberedt av Karin Utas Carlsson og Hilde Johannessen og gikk over to dager.

Rapport fra dag 1:

Workshop om atomvåpen ble denne dagen ledet av Karin Utas Carlsson. Det var ca 20 engasjerte mennesker tilstede.

Temaer:
-hvorfor avskrekking svikter når eksistens trues -sikkerhetsdilemmaet
-behovsteori (Burton) og sammenhengen mellom mikro- og makronivå.

Målet var å spre kunnskap om udelelig sikkerhet som alternativ til tradisjonell maktpolitikk som nå kommer tilbake. Vi må tilbake til den politikken Palme var drivende i.

Det Burton hevdet, var at det er umulig å få den annen part til å gi seg når parten føler sin grunnleggende sikkerhet truet. Det gjelder både på micro - og makronivå! Dermed er det hensiktsløst å drive med avskrekking. Hvordan få folk til å forstå det, slik at folk kan presse sine myndigheter?

Hvordan kan fredsbevegelsen formidle at Ukraina ikke kan bli trygt uten at Russlands sikkerhet ivaretas?
Mange mente at det var nesten umulig å diskutere med folk som hadde bestemt seg for å lytte til myndighetene og deres slagord. Andre mente at det måtte være mulig ved å presentere fakta, og ved å stille spørsmålstegn ved hvordan fred kunne oppnås med voldelige middel.

Konkret snakket vi om:

· Kjernefysisk avskrekking og trusler (bl.a. Karaganovs utspill)
· Behovet for sikkerhetssoner og nedrustning
· Felles paroler blir laget utifra disse tre
Nei til USA-baser i Norden, Atomvåpenfritt Norden og Stopp opprustning!
· Info om DCA- avtaler (Sverige/Norge)
· Diskusjon om indre motsetninger i fredsbevegelsen: berøringsangst, klima, fremmedfrykt – kan vi enes om felles paroler?

Karin Utas hadde mye materiale tilgjengelig og vi lærte om den siste utviklingen i blant annet Norge og Sverige. Det at Finland og Sverige har blitt medlemmer av NATO, har eskalert opprustningen. USA og NATO har krevd at alle skal bruke 5% av sine BNP, dvs mye mer enn 5% av sine statsbudsjett, til militær opprustning.

Vi fikk ikke kommet så mye inn på dette med sammenhengen mellom lokalt og globalt, og hvordan bruke dette i fredsarbeidet. Dette er noe Karin arbeider med i form av samtalesirkler. Dette kan også gjøres digitalt.
Til en annen gang kunne vi kanskje ha fordypet oss i en konkret sak og tatt runde på det slik at vi kunne komme frem til nye ideer om hvordan bruke det i fredsarbeidet.

Dag 2:

Workshop om USA- baser i Norden ble ledet av Hilde Johannessen, med god hjelp av Nikolai Østgaard, leder i Antikrigs-Initiativet Norge. Det var ca 30 tilstede.

Nikolai holdt innledning om USA-baser og om hvordan han mente at vi må holde dem adskilt fra NATO-baser. Det ble en god diskusjon rundt dette. De 48 basene i Norden er baser der kun USA har eksklusiv rett, ikke de andre NATO- landene, heller ikke de nordiske der USA-basene er plassert.

De ulike tekstene som er vedtatt av parlamentene i Norden er til sammenligning svært like. Norge har en fornyet DCA-avtale fra 2021(Supplementary Defense Cooperation Agreement) mens Sverige, Danmark og Finland har nyere(2023-2024).

Vi gikk litt nærmere inn på DCA- avtalene i Norge og Sverige. Mye av teksten er tilnærma lik. Forskjellen er at den svensk-amerikanske avtalen ikke inneholder noe tekst om atomvåpen, mens den norsk-amerikanske avtalen slår fast at norsk basepolitikk gjelder: “Det er ingenting i denne artikkelen som endrer den norske basepolitikken eller norsk politikk med hensyn til lagring eller utplassering av kjernefysiske våpen på norsk territorium.” Tre ganger blir denne setningen gjentatt i lovteksten! Men samtidig har USA “eksklusiv rett” på enkelte områder av basen, og har da i praksis lovlig rett til å nekte Norge å inspisere. Den ene setningen slår den andre ihjel. Kontradiksjonen er så slående at det er merkelig at ikke flere har reagert på det, spesielt jurister og journalister!

Når vi blander inn kampen mot NATO, blir det hele uklart. For selv om vi er med i og mot NATO, er det ikke det DENNE kampen dreier seg om. Innad i NATO gjelder helt andre regler og rutiner.

Her dreier det seg altså om helt konkrete avtaler som i praksis avgir suvereniteten til USA.

Når vi fokuserer på USA-basene, vil vi få med mange viktige organisasjoner som ikke hadde kunnet støtte aksjonen dersom NATO var med i parolegrunnlaget.
Det betyr ikke at folk som aksjonerer, ikke kan diskutere NATO og fortelle at de er mot NATO, og hvorfor. Men selve parolegrunnlaget må stå fast, og det er det vi samler oss om. Før konferansen i Jondal hadde en zoomgruppe fra alle de nordiske landene hatt to møter i juni der det ble planlagt felles nordisk aksjon 29. august og parolene ble vedtatt. Mange i zoomgruppa er aktive i kampen mot NATO, men er enige i at vi skal ta en ting om gangen.

Etter diskusjon ble vi enige om å innrette kampen mot USA- basene uten å angripe NATO- medlemskapet.

Parolene er

Nei til USA-baser i Norden!
For et Norden uten atomvåpen!
Stopp opprustning og krigsforberedelser!

Dette har svært mange organisasjoner sluttet opp om, kanskje spesielt i Norge, der vi tidligere i vår hadde en markering mot USA baser og SDCA- avtalen (Supplementary Defense Cooperation Agreement), den gang arrangert av Antikrigs-Initiativet i Norge og kun i Bergen.

Etterskrift (9. september):
pga den norske kongens død ble de norske aksjonene utsatt til 26. september, selv om mange var ute på gatene på forhånd og delte ut løpesedler og hengte opp plakater. Zoomgruppa har hatt et nytt møte, i dag skal vi samles igjen.

På slutten av denne dagen gjorde vi et eksperiment med slette-metoden, en problemløsningsmetode.

Den går ut på at
1. vi kommer med forslag til løsning av et problem, ingen forslag er feil, alt blir skrevet opp uten innsigelser.
2. vi tar en runde og alle som vil slette et forslag, kan gjøre det dersom de har valide argument. 3. vi står igjen med det/de forslaget/forslagene ALLE ER ENIGE OM.

Den metoden virket ikke i denne sammenhengen, for alle forslagene som kom, ble stående! Vi var enige. Dersom vi hadde hatt bedre tid, kunne vi kanskje ha tatt dem for oss og prioritert dem i rekkefølge. Dessuten kunne vi ha kommet frem til ideer om nye måter å aksjonere på.

Grunnen til at metoden ikke virket optimalt, er nok at den egentlig er beregnet på ett konkret problem mens vi hadde et mye mer sammensatt problem å løse.

Her er forslagene som kom opp,og som vi var enige om:

Problemstilling: hva må til for at vi skal oppnå sikkerhet og trygghet for alle?

Stikkord:
-nedrustning
-dialog/kulturforståelse
-fakta/sannhet må bli etablert
-reell ytringsfrihet
-matproduksjon må fungere
-demokratiet må fungere
-avvikle behov for fossil energi
-like muligheter for alle
-lære å leve med usikkerhet (livet ER usikkert)
-utdanning/kunnskap til alle
-"lagom" levesett
-journalister må skrive like mye fra begge sider
-bygge fredskultur

Alt i alt var workshopen svært vellykka, vi hadde gode diskusjoner der motsetninger ble spissa og konkretisert, så det kunne være lettere å komme med innspill og innsikten ble øket. Nå fortsetter vi med samarbeidet på tvers av organisatoriske grenser med den grunntanken at dette er i vår alles felles interesse. Målet er å vinne.

Minnesanteckning nordiskt möte kring fredssamarbete, arbetsgrupp om Nato och utländska baser, associerad till Nordic Peace Alliance

20 oktober 2026

Detta nordiska aktionssamarbete är fristående men har fortlöpande kontakt med NPA, särskilt dess arbetsgrupp om USA-baser, NATO och atomvapen.

Närvarande från Antikrigs-Initiativet Norge, Kvinnor för Fred Finland, Svenska Fredskommittén, Folk och Fred, aktiva i Nordiska fredsalliansen, Norges Fredslag, Norge for Fred, Folk mot DCA, LayDownYourArms Sverige, Stop Terrorkrigen - Ud af NATO Danmark, Stopp NATO Norge, Nej till Nato Riks Sverige, sammangt deltog 20 personer på mötet

Mötet öppnas
1. Tomas Magnusson väljs till mötesledare, Karin Utas Carlsson till mötessekreterare
2. Dagordning är utskickad. Antas.
3. Utvärdering av den utökade nordiska aktionsdagen mot USA:s baser den 26 september.

Oversikt over aksjoner i Norge 26 sept. https://stoppnato.no/2026/10/12/oppsummering-av-aksjonsdagen-26-september-i-norge/.

Över 40 organisationer anslöt sig till demonstrationen i Oslo. Mycket lyckat. Många unga deltog, också som talare, paraplyorganisationen Norges fredsråd, flera lokala fackföreningar, kvinno- miljö- och solidaritetsorganisationer såsom de i solidaritet med Palestina.

Omtaler: https://www.forsvaretsforum.no/atomvapen-basepolitikk-innenriks/aksjonerte-mot-amerikanske-baser-i-norge/525390

https://www.perspektiv.media/fredsmobilisering-pa-tvers-av-norden-et-stort-framskritt-for-den-organiserte-fredsbevegelsen/

Vi koordinerade flera orter och aktioner. Plötsligt hängde frågorna samman. Det lyftes fram att det finns USA-baser över hela världen. Det var en NTB melding som ble viderebrakt i flere aviser samt mye på Facebook og Instagram fra enkeltpersoner og organisasjoner. Runt 400 personer deltog i demonstrationen i Oslo, 150 i Stavanger och 110 i Bergen trots regn.

Stavanger: Det var en fredskonferens 26 september med 90 anmälda därefter till kulturhuset för demonstration mot de amerikanska baserna, Norges Fredsråds ordförande talade. C:a 150 personer deltog. Media var ej intresserade. Här finns planer på att lyfta Stavanger som en ”Fredsby” genom att påminna om fredspristagaren 1921 Christian Lous Lange [Hjalmar Branting fick priset samtidigt]. Det är en lokal fredsorganisation, ej kopplad till Mayors for Peace. [Dock finner jag, sekr. via Google att Stavanger är del i ICAN:s Cities Appeal, icanw.org].

Bergen: Haakonsvern är den norska marinens huvudbas. Vi fokuserade vår demonstration på avtalet om de amerikanska baserna som utökades med 8 stycken i tilläggsavtalet SDCA 2022. Norge hör till de ursprungliga medlemsländerna i NATO 1949. Då förklarade Norge att de inte skulle tillåta utländska baser i fredstid. Det är svårt att driva kampanj NATO ut ur Norge men det går med kampanjen för att stänga de utländska baserna. Om vi inte gjort det hade vi inte fått med oss LO och Norsk Folkehjelp. Vi vill ha paroller som inte inkluderar NATO. Vi vill inte ha en plattform som tar upp många saker för att inte exkludera grupper som annars kan vara med oss. Om vi vill vända oss mot t ex kärnvapen, ta då

bara med dessa! Angreppen på USA:s baser i Mellanöstern under Irankriget har uppmärksammats så att man kan se att våra utländska baser kan blir mål för attack. En annan sak är att artikel 5 i NATO-stadgan inte gör det till en förpliktelse att ingripa militärt vid anfall på ett annat NATO-land. En annan sak att visa på är att avtalet om baserna är ett initiativ från USA, inte ett nationellt säkerhetsbehov.

Tromsø: Vi delade det gemensamma flygbladet, inbjöd 26 organisationer och 6 kom. Palestinakommittén har sagt de vill vara med oss. Vi kan bli fler organisationer. Vi ligger inom Arktis, som bekant en region av ökande betydelse. En organisation NAM, Nej till atomdrivna militärfartyg, arbetar mot planerna på att göra Tromsø
till en hamn för atomdrivna fartyg inklusive u-båtar.

Finland: Vi har stora svårigheter att få med fredsrörelsen. Vi (Kvinnor för Fred och Kvinnor i Svart) ca 20 kvinnor delade ut flyers utanför Oodi (Helsingfors huvudbibliotek invid järnvägsstationen). Vi spelade även in en kort video för World BEYOND War Peace Wave där 4 kvinnor ropande NO US Bases, No NATO med riksdagshuset i bakgrunden. Vet inte on WBW (World BEYOND War) tar med snutten i den stora videon.

Åland: Vi har i Finland en fredstidning ”Fredsposten”. Där kan vi föra in gemensamma saker och aktioner. Mariehamn är ansluten till Mayors for Peace.
https://www.mayorsforpeace.org/en/about-us/outline-m4p/

Sverige (Tord Björk): Bra att allsidigt utvärdera en sådan här aktion. I Sverige hade vi ett par stora evenemang under augusti- september som tog kraft och fokus: Folkfest för fred och klimat (34 orter från norr till söder) och Fredsloppet (på 19 platser). De samlade många organisationer men också många ämnen. Flygblad delades ut. I Sverige har vi svårt få med fackföreningarna men verkar nu vara på hugget när Palantir uppträder som ett hot. Fredsrörelsen är utsatt för mer tryck än någon annan folkrörelse.

Folk mot DCA m fl delar ut det nordiska flygbladet mot USA baserna i Linköping 29 augusti

I Sverige delades också det nordiska flygbladet ut av Nej till NATO i Stockholm och på flera Folkfester för fred och klimat. På Folkfesten i Lund hölls också tal om USA baserna och temat togs upp imed humor i ett scenframträdande

Sverige (Lars Drake): Bra att ha gemensamma kampanjdagar i Norden. Vi blir delar av något större. Det behövs planering i god tid, men det är inte nödvändigt att det blir exakt samma dag överallt. Någon eller några dagar emellan är okej.

Danmark: Den 29 augusti delade vi flygblad på flera platser och samarbetade 5 organisationer. Aarhus mod Krig og Terror anordnade den 17-18 oktober en fredsfestival med anledning av War Resisters International jubiléum.

4. Var ska vi lägga vårt fokus i framtida gemensamma aktioner – enkäten
Svar på enkäten återfinns i bilaga 1.

Norge: StopReArm Europe utlyser den 20-22 november till gemensam kampanjdag mot upprustning, för välfärd.
https://stoprearm.org/welfare-not-warfare-take-the-streets-before-the-tanks-take-them/
Karin: Den 20 november gäller särskilt kampanj för värnpliktsvägran. International Youth International Strike Against War. Redan har studentstrejker av större format genomförts i Tyskland, Nederländerna och Italien. https://www.stopwar.org.uk/events/international-youth-strike-against-war/
Jag vet inte om något planeras från Sverige. Se även https://www.stopwar.org.uk/events/weekend-of-action-against-militarisation-and- conscription/

Stopp NATO Norge: Stop ReArm Europé knyter an till det danska avtalet om Grönland. Det är något konkret vi skulle kunna samlas kring.

Lars Sverige: Det gäller att hitta det som är gemensamt. Nej till NATO är kanske inte den bästa parollen. Ett gemensamt problem är att NATO-länderna förbereder krig mot Ryssland Jag vill att vi går emot upprustningen och arbetar för diplomati.

Tord Sverige: Innehåll och form kan inte skiljas åt. Kruxet är att alltför många dörrar är öppna. Det är totalt olika situationer i de olika länderna. I Sverige har vi inget riksdagsparti som står för nedrustning. Det är stängt mot facket men öppet mot omställningsrörelsen. Vad kan vi göra på kort sikt, och vad på lång sikt? Nej till krig mot Ryssland är gemensamt. Kasta ut NATO-baserna. Så har vi Pax Silica och Palantir. En del kan göras enskilt från de olika länderna, inte samordnas. En sak vi kan göra gemensamt är att bekämpa förtryck – också mot oss själva, att vi tystas. Demokratin i fara.

Den 15-17 januari kommer det att bli hybridkonferens (digitalt och fysiskt) i Sälen där Folk och Fred årligen ordnar en motkonferens mot den officiella Folk och Försvar, där fredsrörelsen knappast bjuds in. https://folkochfred.wordpress.com

Nikolai Norge: Baserna är något att bekämpa för oss alla. Upprustningen bygger på kriget Ryssland mot Ukraina och ”stödet” från Väst. Jag föreslår gemensam aktionsdag mot krigshetsen och för slut på kriget i Ukraina.

Tine Danmark: Vi arbetar med flera ting parallellt, såsom Grönlandsfrågan och baserna. Jag tycker vykort är intressant. Där kan man ha korta paroller.

Lars Sverige: För samarbetet på nordisk nivå kan det vara bäst att välja ett snävare perspektiv. Det finns rapporter om att flygbladsutdelning till de unga vid gymnasierna tagits väl emot.

Eva Sverige: Jag föreslår flera med olika texter, ett stort vykort kan ta upp flera saker. Grönlandsfrågan och krigsrisken är två teman. Vem gör jobbet?

Jesper: Einar, Norges Fredslag, har bett mig tala om Stop ReArm Europes aktionsdagar den 20-22 nov (nämnt ovan). Kommer fler med? Vem som helst kan anmäla sig till StopReArmEurope. Vad kan vi som nordiskt nätverk göra? Gemensamma aktioner kring något datum? Artiklar om något område? Vissa områden kan hanteras på annat sätt än flygblad på stan.

Har någon kontakt med fredsrörelsen på Grönland? Avtalet mellan USA, Danmark, Grönland är ännu inte ratificerat. Eftersom det är ett avtal med USA frikopplas det från NATO [där koncensus krävs]. Det är ännu möjligt att försöka påverka. Något för oss alla?

Dariusz Norge: Det finns möjlighet att nå ut med andra än traditionella media. Låt oss satsa på det som gäller alla länder och organisationer. Upprustningen innebär kostnad för vem? [Kopplingen till mindre välfärd är ämnet för StopReArmEurope.]

Ingrid Norge: USA påverkar infrastruktur i hela Norden. Genom Sverige byggs det österut mot Ryssland från Norge – hamnar, vägar, järnvägar. Arktis: Grönland, Svalbard, Andøya rymdbas i Nordnorge, Tromsö hamn.

Ur chatten: Jesper: Kanskje en arbeidsgruppe vedr Grønlandsavtalen og å integrere grønlandske fredsaktivister i baseaksjonen? Tord: Nordiska fredsalliansen antog ett uttalande om Grönland i Jondal och har beslutat attgöra ett nytt.

Ulla Finland: Måste lämna nu: Men tycker vi måste hålla oss till NORDISKA frågor: Grönland, US baser, Dialog med Ryssland - kanske någon gång ett kärnvapenfritt Norden. tycker vi måste hålla oss till NORDISKA frågor: Grönland, US baser, Dialog med Ryssland - kanske någon gång ett kärnvapenfritt Norden.

Dariusz Norge: Godt poeng,

Tord Sverige. Folk imot krig. En god sak.

Kristine Norge: 11. og 12. november kommer HMS Prince of Wales til Oslo der skal også ”sikkerhets”konferansen https://www.atlanticfutureforum.com/ der krigsindustrien og blant annet Palantir er ”partnere”.

Ovan: hangarfartyget HMS Prince of Wales

“There is arguably no better platform for these crucial discussions than HMS PRINCE OF WALES. The carrier exemplifies Britain’s commitment to global security and the rule of law, sending a clear message of reassurance to our allies and one of defiance to those who wish to do us harm. HMS PRINCE OF WALES also exemplifies what can be achieved when the public and private sector unite. In keeping with this ethos, the Forum will once again bring together not just senior politicians, policymakers, military figures and academia, but also some of the most innovative and exciting companies in the world.”

GENERAL SIR GWYN JENKINS, KCB OBE ADC RM FIRST SEA LORD AND CHIEF OF NAVAL STAFF

Tord Sverige: Satsa på något nytt, strategiskt, Nej till kapprustning,, skicka inte unga ut i krig. Vi måste ut till de yngre. Det är möjligt att sätta nordisk prägel på aktionerna den 20-22 november. Paroller möjliga: Stoppa upprustningen, Inga fler in i militären.

Steinar Norge: NATO-kunskap ska in i skolan.

Tine Danmark: Vi kan göra en gemensam löpesedel (flygblad) med Tords förslag till paroller samt någon om Grönland och basmotstånd.

Eva Sverige: Någon frågade om varför vykort, inte bara flygblad och namninsamling. Svar: Vykort blir mer hållbara, kastas ej på samma sätt, håller formen. De kan ges till vänner (alltså utan tryckt mottagare) eller skickas. Bilder på framsidan. Också bild på baserna. Kan skrivas om värnplikten.

Tomas Sverige: I Sverige pågår en utredning om värnpliktiga ska få skickas utomlands, kanske till tjänst till Ukrainagränsen.

Karin Sverige. Det finns ett manifest att underteckna: Youth Internantional Strike against War:
https://youthstrike.org

5. Information om andra relaterade internationella samarbeten
.
Andra samarbeten. Bilagor som idag har skickats ut av Tord. Sänds igen tillsammans med protokollet (bilagor 1-3).
No to War, No to NATO ska ha årsmöte. Man kan anmäla sig som individ.
https://www.no-to-nato.org/2026/10/annual-meeting/
I Tirana Albanien blir det NATO-toppmöte i sommaren 2027.
28 november Baltic Sea Conference i St Petersburg. Svårt ta sig dit. Går via Estland. Hybridmöte så att vi kan delta via länk.

6. Organisationsformer för fortsatt samarbete och Nästa möte och val av förberedelsegrupp

Beslut: Vi fortsätter med samma arbetsgrupp som förut: Tord, Tine och Eva. Vi andra anlitas som resurs. Ny förberedelsegrupp beslutades inte. Eva kommer med text och paroll till vykort och löpesedel. Vi kan tänka till vad vi vill ha med. Namninsamling har nämnts under mötet liksom uttalande om Grönland men inga formella beslut fattades.

Nästa möte den 17 november kl. 19.00. Förberedelsegrupp som ovan.

Karin Utas Carlsson Mötessekreterare
Tomas Magnusson mötesordförande och justerare

Bilagor: Kan skicka efter från Karin

PEACE

Kafébord-dialog.
Ove Jakobsen og Vivi Storsletten (Nord Universitet)

Tre aktuelle spørsmål knyttet til hver sine bord. Deltakerne flytter mellom bordene og bringer med seg idéer, noe som fremmer erfaringsdeling og felles kunnskapsbygging. Målet er å skape en uformell atmosfære, utforske problemstillinger og finne nye løsninger

1) Styrke tro på diplomati og tillitsbygging

• Kunnskapsbygging: forskningsbaserte argumenter, suksesshistorier (eks.DDR) der diplomati forhindret kriger; samarbeid med bibliotekene; spørre KI-chatboot – analysere kritisk; henvise til historisk erfaring (følgekonsekvensene av krig)

• Aktivitet i fredsbevegelsen: være synlig, gå på gaten, utholdenhet, opinionsendring tar tid

• Tiltak med langsiktig perspektiv: flere kvinner inn i fredsbevegelsen, holistisk syn, barn ungdom, musikk dram kunst, samarbeid mestring

• Holdninger: begynn med deg selv, ydmyk, aksjonere mot nedleggelse av FN-sambandets kontor i BGO

Dialog

(2) hvordan gjøre fredsbevegelsen mer relevant/ synlig overfor politikere?

• Kommunikasjon fokusert, kompetent, relevant, aktuell – moderer oss av og til?

• motvirke krigspropaganda; bruke momentet når krigstrøtthet slått inn; konsekvenser for velferdsstten; tenketank, fredssymboler, kunst som appellerer til hjertet

• Hvem? Gå ut breiere – NU, bonde og småbrukerlag, sanitetskvinner,

Gandhi: be the change – utstråll fred

(3) Hva kan vi gjøre for å redusere spenning og redusere faren for atomkrig?

• Personlig: være modig og utadvendt; lirke samtaler over – lirke LITT – bruke buttons

• Lokalt: bruke merkedager – ORGANISERE OSS

• Få Norge til å signere atomvåpenforbudet/ kommuner til å slutte seg til ICAN's citisens appeal

Hardangerfela
är en svår konst att bemästra. Nils Økland gjorde så att inte bara strängarna darrade under hans violstråke utan också alla åhörares inre stämde in.

Morgenimprovisation med Nils Økland:

https://www.youtube.com/watch?v=NUBVMxVoskM

Nedan: nattliga samtal

NPA Member organizations:

FINLAND
The Union of Conscientious Objectors
Artists for Peace/PAND
The Peace Education Institute
Finnish Peace Union
Committee of 100 in Finland
Finnish Peace Committee
Technology for Life
WILPF, Finland
Women for Peace
The Finnish Christian Peace Movement

SWEDEN
No to Nato
Artists for Peace
Women for Peace
NGO Relearn Suderbyn
Swedish Women of the Left
Future in Our Hands
Swedish Peace Committe

NORWAY
Antikrigsinitiativet
Grandmothers for Peace
The Peace Initiative 2022
The Hardanger Academy
WILPF, Norway
The Norwegian Peace Alliance
Physicians against nuclear weapons, Norway
Stop Nato

DENMARK
Aarhus against War and Terror
Never more War
Esbjerg Peace Movement
ICAN Denmark
Peace Initiative
Peace Ministry
WILPF, Danmark
No to re-armament - yes to sustainable security policy
Peace guard at Christiansborg parliament

FAEROE ISLANDS
Føroyingar fyri friði,

Helsingfors+50: tillsammans med Norden för förnyad säkerhet, samarbete och mänskliga rättigheter i Europa!

Tord Björk, Artisterför fred, Sverige: Helsingforsslutakten innehåller allt vi behöver för att skapa en bättre värld. Avtalet undertecknades ett år efter att Turkiet ockuperat Cypern, men ändå skrev både Turkiet och Cypern under – precis som alla andra länder i öst och väst. Den finländska fredsrörelsen banade väg genom att vara den enda fredsrörelsen i sitt slag, och fredskommittén kunde samarbeta redan från 1940-talet. Detta gjorde det möjligt för president Kekkonen att ta djärva diplomatiska initiativ. I uppföljningen av Helsingforskonferensen 1975 bidrog en omfattande fredsrörelse till att stödja medborgarrättsrörelser i Central- och Östeuropa. Idag har fredsrörelsernas avgörande roll för att möjliggöra förändring raderats ur minnet av finländska politiker i samband med det officiella firandet av ”Helsingfors+50”; i deras berättelse återstår endast kapitalismens seger.

För fredsrörelsen och andra rörelser är det avgörande att ta upp frågor om mänskliga rättigheter utan att tillämpa dubbla måttstockar. I initiativet ”Helsingfors+50” har man fått hjälp av regimkritiker från Belarus och Ryssland, såsom Olga Karach och Oksana Tjelysjeva. De betonar att kränkningar av mänskliga rättigheter och förtryck måste bemötas med samma kraft i väst som i öst. För många har de dubbla måttstockarna blivit smärtsamt tydliga när man ser hur krigen i Ukraina och Gaza hanteras på helt olika sätt.

Helsingforsslutakten består av tre så kallade ”korgar”:
Korg 1: Säkerhet är odelbar – ett begrepp som senare omformulerades till ”gemensam säkerhet” (common security) med krav på avspänning. Här ryms åtgärder för nedrustning, kärnvapenfrågor och konfliktlösning.
Korg 2: Samarbete – på ekonomiska, tekniska, kulturella och vetenskapliga områden, inklusive försvaret av migranters rättigheter. Här passar frågor om klimat och konstruktiva lösningar väl in.
Korg 3: Här behandlas främst humanitära frågor, men ofta även medborgerliga och mänskliga rättigheter. Här hör frågor om yttrandefrihet, förtryck och demokrati hemma.

Ida Harsløf, IKFF Danmark, betonar FN-re-

solution 1325 från år 2000: Kvinnor måste skyddas och inkluderas. Mänskliga rättigheter / kvinnors rättigheter! Danmark var det första landet som undertecknade det 2005. Det har inte skett någon större utveckling sedan dess. Danmark har nu en plats i säkerhetsrådet, men i en utställning i FN-byggnaden vänder man på begreppen: här likställs ”kvinnor för fred” med ”kvinnor inom militären”!

Vi behöver MÄN som engagerar sig i denna fråga – vi klarar det inte på egen hand. Ni män som är här – jag vet att ni redan gör en insats, men uppmana även era vänner och bekanta att göra detsamma. Kvinnor arbetar ofta mer helhetsorienterat; det är välkänt att freden håller längre när kvinnor är involverade. Engagemang i denna fråga är också till hjälp för förtryckta kvinnor, till exempel i Afghanistan.

Teemu Matinpuro, Finska fredskommittén: Det har blivit vanligt att kalla OSSE och FN för ”papperstigrar”. Inställningen har förändrats drastiskt. Tidigare erkändes det att det pågick ett inbördeskrig i Ukraina 2014, men i ljuset av händelserna efter 2022 är det inte längre tillåtet att säga så. En annan omsvängning i opinionen rör Putin: i väst välkomnades han inledningsvis för att han skulle skapa ordning i den ”maffialiknande” situationen i Ryssland.

Kontakter med ryssar är viktiga, men vi måste vara mycket försiktiga så att vi inte utsätter våra kontakter för fara. Kommunikation kan ske via diasporan.

Einar Braathen: Norges fredslag har finansierat en turné med utgångspunkt i boken *Stop the Arms Race* (*Stopp våpenkappløpet*), där lokala fredsorganisationer har samordnat evenemangen. Fredsrörelsen behöver en positiv vision för en positiv framtid!

Efter 1975 ledde ökad säkerhet till betydande framsteg för de mänskliga rättigheterna. Sovjetunionen fick sina gränser erkända i utbyte mot att länderna i östblocket införde individuella friheter. Charta 77 i Tjeckoslovakien banade väg för en fredlig övergång till ett mer demokratiskt system efter 1989. I

Ovan: President Ford t.v. och Bresjnev under Helsingforskonferensen 1975

Nedan folkliga Helsingfors+50 konferensen 1 augusti 2025 och banners från några uppföljande online möten

Ryssland utmanades rättssystemet och andra institutioner att försvara de mänskliga rättigheterna – och det omvända gäller också: fokus på mänskliga rättigheter kan främja säkerhet.
Vi vänder oss mot dubbelmoral – vi kräver att samvetsvägrare accepteras, även i västvärlden.

NPA-workshop om Helsingfors+50, del 1

With Reiner Braun

Avskrekking og beroligelse (Norges strategi ... før US-baser, dobbelkommunikasjon)
Avspänning = Avskräckning + förtroendeskapande åtgärder (CBM)
Förtroendeskapande åtgärder: att erkänna diplomatin som viktig
1990: Parischartan, som byggde vidare på Helsingforsslutakten från 1975
1995: OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) – OSSE existerar fortfarande! För närvarande innehar den schweiziska regeringen ordförandeskapet i OSSE; många av Rysslands grannländer är intresserade av organisationen i syfte att uppnå stabilitet. Varje gång OSSE håller ett möte deltar vi, och försöker arrangera sidoevenemang för att skapa så mycket uppmärksamhet som möjligt. OSSE är officiellt erkänt av FN och utgör en eurasisk och nordatlantisk organisation.

Det är akut behov av riskminskning nu! Det finns inga ”röda telefoner” längre – vi befinner oss i en ny situation. Nato förbereder sig för krig mot Ryssland. Hur kan vi ta oss ur detta läge?

Återgå till begreppet gemensam säkerhet. Man kan aldrig vara säker på egen hand. Vilka är de första, små stegen i rätt riktning – för att förbättra situationen? Fredsrörelsen spelar en avgörande roll. Vi behöver goda idéer och ökat stöd från samhället.

1) Utarbeta en ny Harmel-rapport? – en som kombinerar en stark försvarsmakt med en öppning för ett nytt klimat av samarbete i Europa. (Harmel-rapporten, som antogs 1967, var ett betydelsefullt dokument för Nato. Den definierade två huvuduppgifter: att upprätthålla militär styrka för avskräckning och att söka politiska lösningar för stabilitet. Syftet var att vitalisera alliansen och hantera kalla krigets utmaningar, vilket ledde till initiativ för rustningskontroll och förbättrade relationer mellan öst och väst.)
2) Vem drabbas hårdast? Ekonomin... Tyskland, Frankrike; vi behöver samarbete med Ryssland – en stor marknad med 250–300 miljoner människor.
Tyskland har fortfarande 3 000 små och medelstora företag verksamma i Ryssland. Ekonomin kommer inte att klara sig på skiffergas (frackinggas) från USA. Gas från Ryssland är nödvändig under en övergångsperiod. Den är något renare än skiffergas. OBS: En övergångsperiod. Forum i S:t Petersburg, med tyska deltagare.
3) Återuppta det vetenskapliga samarbetet med Ryssland. Exempel: Max Planck-institutet i S:t Petersburg, med 800 ryska studenter – det stängdes ner. Vi har vissa kontakter – inte bara med Oleg Bodrov – som vi försöker vidareutveckla. Vi försöker bjuda in en grupp ryssar till Tyskland (visum = svårt) – ”Petersburg-dialogen” (Moskva).
4) 1 200 vänortsrelationer med ryska städer. Hur många finns det i de nordiska länderna?
5) Ekologi: hur kan Östersjön räddas? Sanering efter första världskriget; en katastrof väntar om vi inte agerar inom de kommande tio åren.
6) Klimatförändringar – omöjliga att hantera utan samarbete.

Vi kommer inte att rädda världen genom att bara samarbeta med våra vänner. Inget av detta kommer att ske utan fredsrörelsen. Diplomati, fredsarbete, samarbete – det finns inget alternativ till detta.

Anteckningar av Susanne Urban, lätt redigerade

NPA-workshop om Helsingfors+50, del 2

I denna workshop diskuterades hur ”Helsinki+50 People’s Initiative” (Helsingfors+50-folkinitiativet) har utvecklats hittills och vilka nästa steg som bör tas. Nordic Peace Alliance (NPA) inledde denna process, och dess arbetsgrupp för Helsinki+50 har utgjort kärnan i uppföljnings-

arbetet. Även andra organisationer i de nordiska länderna, såsom svenska ”Folk och fred”, har spelat en roll.

Tillsammans med International Peace Bureau, World Beyond War och nätverk inom det sociala forumet har initiativen ”Prague Spring 2” och ”World Social Assembly” – med bas i Central- och Östeuropa – skapat en stabil process som anpassats till många olika rörelser. Efter NPA-konferensen 2025 genomfördes flera aktiviteter i Helsingfors i samband med 50-årsjubileet. Detta följdes upp under OSSE:s ministermöte i Wien.

I januari 2026 anordnade ”Folk och fred” en internationell session med rubriken ”Unga röster för samarbete mellan folkrörelser, gemensam säkerhet och mänskliga rättigheter för alla”, där Joley Thomas, Ihor Romanchuk, Maximiliam Isendahl och Sinan Eden medverkade som talare. Därefter hölls ett digitalt möte den 21 maj, i samband med Nato-ministermötet i Helsingborg, under rubriken ”Från Helsingborg till Ankara: Globala röster om Nato, militarisering och välfärd”.

Den 26 juni var temat ”Mänskliga rättigheter och välfärd, inte krigföring” för ett webbinarium riktat mot Central- och Östeuropa, som en förberedelse inför World Social Forum (WSF) i Benin. Den 22 juli hölls en global digital dialog om samverkan mellan rörelser inför WSF, med 16 talare från en rad olika rörelser och alla kontinenter. Ett strategidokument med titeln ”Vi är lösningen för fred på jorden och fred med jorden” presenterades för diskussion: https://folkochfred.wordpress.com/2026/08/03/cotonou-5-august/

Alla dessa evenemang inspirerades av Helsinki+50-folkinitiativet. Det fortsatta arbetet i samband med WSF avbröts dock då två av arrangörerna utvisades av myndigheterna i Benin. Arbetet har ändå fortsatt, bland annat genom ett webbinarium om ”Nato 3.0” med Nel Bonilla.

Follow the Helsinki+50 People’s Initiative here:
https://helsinkiplus50.org

Helsinki+50
People’s Initiative

Att motverka dubbelmoral med hjälp av Helsingforsslutakten: en utmaning för rörelsen för mänskliga rättigheter

Att motverka dubbelmoral med hjälp av Helsingforsslutakten: en utmaning för människorättsrörelsen

World Social Assembly of Struggles and Resistances (inom ramen för World Social Forum, WSF) har arbetat med att initiera en process för att återuppliva Helsingforsslutakten inför dess 50-årsjubileum 2025. I samarbete med International Peace Bureau, World Beyond War och Nordic Peace Alliance har flera aktiviteter genomförts och rapporter tagits fram. Arbetet fortsätter nu.

På de följande sidorna kan du läsa om hur denna process fortsatte förra året – bland annat vid OSSE:s ministermöte i Wien i december – och vilket arbete som väntar framöver. Rapporter om vad som skedde under ”Helsinki+50”-aktiviteterna förra sommaren finns tillgängliga på webbplatsen helsinkiplus50.org. Fler rapporter är på väg.

Syftet är att lägga en grund för att folkrörelser, tillsammans med människorättsrörelsen, ska kunna ta ledningen inom de områden som staterna en gång enades om att prioritera: odelbar säkerhet (senare även benämnt som gemensam säkerhet), samarbete kring miljö och ekonomi – med FN som vägledande stöd – samt mänskliga rättigheter för alla, utan dubbelmoral. Det rör sig om principer som dagens stater misslyckas med att leva upp till.

Följande sidor behandlar dessa frågor:

- Konstruktiv kritik från det civila samhället och ett fredsupprop
- Upprop för en fredsdialog inom OSSE
- Hur Helsingforsslutaktens olika delar kan vara till nytta idag
- Dubbelmoral gällande folkmord
- Diskussionen fortsätter: Låt oss arrangera en fredskonferens!
- Finländska pro-palestinska aktivister utanför den officiella Helsinki+50-konferensen

DEMILITARIZATION
CLIMATE ACTION

NORDIC PEACE ALLIANCE ANNUAL MEETING
at 4th Nordic Conference,
in cooperation with the Hardanger Academy

July 30th - August 2nd 2026 in Jondal, Norway

The meeting took place Thursday July 31th and Sunday August 2nd 2026

Chair: Einar Braathen, Norges Fredslag
Minutes: Cecilia Weimarck Frogoudakis, WILPF Norway

Member organizations present: Svenska Fredskommittèn, Artister før Fred (S), Norges Fredslag, Bestemødrer fro Fred (N), Hardangerakademiet (N), Antikrigsinitiativet (N), WILPF Norge, WILPF Danmark, WILPF Suomen osasto, Nej til Nato (D), Nej til Opprustning – ja til Bæredyktig Sikkerhetspolitik (D), Finnish Peace Committee, Finska Fredsförbundet, Den Færøyiske Fredsbevegelsen.

1. Einar Braathen opened the meeting and wished everybody welcome. We greeted the new member of NPA, The Færoese Peace Movement represented by Henrik Weihe Jørgensen!

2. The agenda for the meeting was accepted.

3. The minutes from the 3rd Annual Meeting in Høør, Sweden 2025, was accepted.

4. The Annual Report from August 2025-July 2026 was presented by Hilde Johannesen, Antikrigsinitiativet. The report was accepted by the delegates. The following questions were raised: What was the response from the letters sent by NPA to the delagates in the Nordic Council and to the parlamentarians respectively in the Nordic Countries?? The Chair communicated that some emails which expressed appreciation were recieved. The majority of the recipients did not react to the appeal from NPA. WILPF Dk informed that the appeal had not been sent to the parlamentarians as Denmark didn't have a government in office for several months after the election. The Faeroese delegate informed that the «Føroyingar fyri frid» («Faeroese for Peace») will inform the delegates in the Nordic Council that the movement has attended the NPA Conference and joined the Nordic Peace Alliance. WILPF Norway informed that «Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen» (The Swedish Peace and Arbitration Society) is in process for joining NPA. The General Secretary of WILPF Norway, on behalf of the NPA organization committee, informed that WILPF has reached out to the Norwegian delegates in the Nordic Council with an invitation to the NPA Conference. The committee received an answer from the delegate from Framskrittspartiet. On behalf of NPA, the General Secretary of WILPF Norway, will keep in touch with the delegate and give a summery from the NPA meeting.

5. Discussion about NPA: organization of NPA and activity in the working groups. The frequenc of the Annual Conference was discussed. There were several proposals: annual/biannual conferense on rotation in the

Nordic countres, biannual conference with delegates present, geographically/biannual online conference. A biannual digital conference would be cost effective, make it easier for more participiants to attend, lower the expenses for travelling and decrease the environmental footprint from travelling. On the other hand, getting together and being able to connect with other members of the Peace Movement has a quality that is important. Furthermore, in the future the conference could be more focused and go in depth with 1-2 themes. The next Annual Conference will be arranged by Denmark. The delegate from Denmark expressed concern about the capacity to arrange a conference in vivo, both in terms of economy and the workload in preparing a conference. Another delegate from Denmark was more optimistic concerning the capacity to arrange the conference. Further more, there were suggestions to arrange webinars, 1/semester, which focuses on a topic. It was concluded that the frequence and organising of the Annual Conference will be further discussed in the internordic working committe. The members of the committe will be in dialogue with their member organizations. The NPA website needs to be updated and developed. The committee will follow up.

The working groups: The purpose of the working groups is to learn, share eachother`s experience, work with stategy and coordinate a wide specter of activities. The number of working groups as of now is sufficient: DCA, Environment and Militarism, Democracy and free speach, Helsinki +50. For further information about the working groups, please see the NPA website.

A Norwegian delegate from Anti Krigs Initiativet (Anti War Initiative) raised the necessity to work with the organizational frame of NPA. That includes descicion making, policy, economic matters, e.g. a membership fee, as well as organizational structure. This will be continued in the organizational committee, in dialogue with memberorganizations.
Voices were raised to continue with what works for NPA!
An internordic Peace consert and an internordic Peace march were suggested as future projects.

6. Resolutions: The editorial group presented the following adjustment to the resolutions:
a. Situation in the Arctic region. Focus on the Artic region, text about the conflict in Ukraina was excluded. A phrase was edited: The Kingdom of Denmark, Greenland and Faerøane
b. Helsinki +50. Comments from a delegate concerning structure, i.e. in the first paragraph introduce the sender, in the second paragraph introduce the appeal to the recipient and in the following paragraphs introduce background and argument. This is, according to the delegate, the stucture of UN resolutions. The delegate sent the suggestions to the editorial committee.
c. The resolution on Greenland was accepted without changes.

The resolutions will be sent to the Nordic Council.

THANK YOU FOR AN INSPIRING CONFERENCE! SEE YOU NEXT YEAR!

Nya medlemsorganisationer: Føroyingar fyri friði

Prioriter fredskultur hellere end krigskultur!

I forbindelse med at det her i oktober måned er ét år siden at den færøske fredsbevægelse, Føroyingar fyri friði, formelt blev stiftet på generalforsamling i MEGD huset i Tórshavn, vil vi med denne erklæring opfordre de politiske myndigheder i rigsfællesskabet – Lagting og Landsstyre, Folketing og den danske Regering, Inatsisartut og den grønlandske regering Naalakkersuisut – om at prioritere en fredskultur hellere end en krigskultur.

Siden fredsbevægelsen i 2024 startede sine fredstiltag må vi desværre stadfæste, at militariseringen af de tre lande i rigsfællesskabet – Færøerne, Danmark og Grønland – er steget markant.

Her på Færøerne ses dagligt fremmede militære fartøjer og fornylig blev stor international militærøvelse afholdt i Vestmanna. I Danmark er der igen givet lov til at producere ammunition til krigsindustrien, og USA har fået lov til at bruge danske militære anlæg. I Grønland skal USA efter planen bygge to nye militærbaser med grundlag i aftalen med Kongeriget Danmark, sum blev underskrevet i New York i sidste måned.

Fredsbevægelsen beklager retningen mod en krigskultur hellere end en fredskultur, hvor de rådende politiske myndigheder i dag prioriterer våbenoprustning og en militarisering af samfundet. Som vi i fredsbevægelsen tidligere har påvist, så er truslen om brug av atomvåben steget markant i den seneste tid på grund af den spændte geopolitiske situation.

Samtidig er inflationen steget, som er en konsekvens af højere oliepriser i forbindelse med krigen i Mellemøsten. En øget inflation og højere renter påvirker folks levestandard negativt.

Krigskulturen understøttes desværre af polariseret retorik fra flere af de rådende politiske myndigheder med fjende- hellere end vennebilleder.

Fredsbevægelsen tager afstand fra krig, terrorisme og ulovlige invasioner af andre lande. Krige fører ofte til at der begås krigsforbrydelser.

Færøerne, Danmark og Grønland har en røst internationalt i både Nordisk Råd, Vestnordisk Råd, Arktisk Råd, NATO, EU og i FN regi. Derfor har vi tidligere i breve anbefalet det færøske landsstyre til at oprette et fredskontor, som kan arbejde med diplomatiske løsninger, forståelse for forskellige kulturer, menneskerettigheder og spørgsmål med hensyn til ligestilling og våben-nedrustning.

Et fredskontor er måske ikke det mest almindelige at oprette, men et fredskontor er ikke ukendt ude i verden. Eksempelvis har både Costa Rica og Etiopia etableret fredskontorer. Men allerede i 1963 havde den tidligere britiske premierminister, Harold Wilson, et forslag om at etablere et departement for nedrustning.

Selvom fredsideologien og –budskabet er af ældre dato, og at FN siden Anden Verdenskrig har arbejdet med fred og sikkerhed mellem verdens lande, var det først efter den Kolde Krig, at fredskulturen for alvor blev en integreret del af visionen og strategien for FN og dens agentur for uddannelse, forskning og kultur, UNESCO. Fredskulturbegrebet blev udviklet på en fredskonference, som UNESCO arrangerede i Yamoussoukro, hovedstaden i Elfenbenskysten.

Fredskulturbegrebet defineres som følger:
"et sæt af værdier, synspunkter, skikke, vaner og levevis baseret på respekt for alt levende og udvikling af forståelse, tolerance og medfølelse for alle civilisationer, folk og kulturer baseret på principperne om frihed, retfærdighed og demokrati."

I forbindelse med FN´s generalforsamling i sidste måned, hvor flere af verdens landes ledere havde ordet, og hvor også repræsentanter fra de politiske myndigheder i rigsfællesskabet var til stede, stadfæstede generalsekretær António Guterres blandt andet følgende:

"Military power alone cannot secure peace"

Fredsbevægelsen på Færøerne vil derfor med denne erklæring opfordre de politiske myndigheder i rigsfællesskabet om at prioritere fredskulturen, fordi den forebygger krig, terrorisme og ulovlige invasioner af andre lande. Desuden – og vigtigst af alt – fredskulturen redder liv.

Ét år efter stiftelsen er vi 30 medlemmer i den færøske fredsbevægelse, og vi er glade for de gode medlemmer, vi har. Der har været et godt fremmøde til de fredstiltag, som har været arrangeret i de seneste to år. Med endnu flere medlemmer vil fredskulturen og fredsbudskabet forhåbentlig få endnu større prioritet hos de politiske myndigheder i rigsfællesskabet.

Bestyrelsen i fredsbevægelsen, interesseforeningen Føroyingar fyri friði
Henrik Weihe Joensen, forfólk
Ken Lindenskov Olsen, næstforfólk
Friðrika Mortensen Kristiansen, nevndarlimur
Petur Asano, nevndarlimur
Ólavur Weihe Joensen, skrivari

Svenska fredskommitten

Håkan Gylander läser en nyskriven dikt under Svenska fredskommittens möte om Norden kärnvapenfri zon 17 oktober 2026 på Solidaritetshuset i Stockholm

Norden kärnvapenfri zon!

Svenska Fredskommittén bildades 1949. Den är medlemsorganisation i Sveriges fredsråd och en av huvudorganisationerna bakom Färnebo folkhögskola. Kommittén har cirka 1 000 medlemmar och 40 anslutna organisationer.

Svenska Fredskommittén ger ut en skriftserie som syftar till att utveckla den teoretiska grunden för dess arbete och att stimulera till diskussioner omkring krig och fred.

Olika skrifter behandlar olika teman men alla har som föremål att utifrån det antiimperialistiska perspektivet förklara varför världen ser ut som den gör och/eller vad som behövs för att skapa en fredlig värld. För det textmässiga innehållet svarar respektive skribent/skribenter. De tre först handlar om krig och imperialsm, om vägen till verklig säkerhet genom maten sopm en rättighet för alla medborgare och nya tankar kring Norden kärnvapenfri zon. Nästa häfte har titeln Fredens ansikte.

Ovan: Fredsaktivistmode 2026 i Jondal

Fredssymposier och NPA konfersenser ger många möjligheter till nya möten

Ovan gruppfoto med några av de 100 deltagarna på Fredsymposium 2026, Hardgangerakademiet for fred, utvikling och miljø och Nordiska Fredsalliansen

På nästa sida, finska delgationen: Teemu Matin Puro, Marianne Laxén och Hanna

Nedan Reiner Braun från Tyskland och danska fredsrörelsens grand ladys Ida Harslöf och Hanne Pedersen

Sällan har en konferens slutat med så varma och varierade synpunkter från deltagarna under utvärderingen.

PEACE
&DEMILITA
CLIMATE AC

Den sista måltiden innan hemresan. För de flesta tog det inte så lång tid att resa hem med buss, bil eller flyg. För författaren till denna rapport tog det 82 timmar av oavbrutet resande med bil, tåg och flyg.

Hemresan var annorlunda, men för många ganska lång. Vädret i västra delen av landet var regnigt....

HMen så fort vi passerat tunnlarna under bergen sken solen mot oss på Østlandet och framme i Oslo

SOLIDARIDAD
SOLIDARITY
SOLIDARITÉ
SOLIDARITÄT

Resan fortsatte med tåg till Köpenhamn, därefter med flyg till Addis Abeba, för att slutligen nå fram till Världssocialforumet i Cotonou i Benin i Västafrika. På nästa sida syns vännerna Vijay Pratap från Indien, Thomas Wallgren från Finland och Yusra Elmobashir från Sudan på flygplatsen.

Arrivée / Arrival
BIENVENUE AU BÉNIN

Statement on World Social Forum in Benin 2026 by two of the deported delegates

It has been a success that the World Social Forum has been able to take place in spite of the great obstacle caused by its closure at the university in the sensitive beginning when the program should start, the order to turn the West African caravan back to the border and the deportation of several delegates at the airport on August 4 back to their original point of departure or where their return tickets indicated. We congratulate all the local Beninese people on the ground in Cotonou and all others that were able to stay and manage under unsecure circumstances to make the best out of the situation and who in several cases have been able to organize the activities originally planned..

We were honoured, as two of the deported, to see the empty chairs at the opening ceremony for all the deported delegates. We are especially upset about the way 5 or more Haitians were denied entry in Benin and sent back on a long journey home.

The special bonds between Benin and Haiti should have prohibited such an act which is in line with a long history of colonialism and racism. As no other people like the Haitians stood up against a global racist regime when they rebelled against French imperialism and achieved a liberatory revolution in 1804 honouring the declaration of the Rights of Man. The declaration formulated by white man claimed it was a declaration for all human beings while in fact it was meant only for European men and not for coloured people like Haitians and certainly not slaves. The horrendous punishment by French and also Spanish and English forces to oppress the revolution followed by hundreds of years of economic oppression have made this country, which was once the most technologically advanced countries in the Global South, into the poorest nation on Earth. The history of Haiti is thus exemplary for making clear all we need to know about the way white people have used their financial power to suppress all peoples who do not adapt to their rule. During the 18th century the slaves in Haiti generated 40% of France's foreign trade and were supplying two-thirds of Europe's tropical produce. At this same time one-third of newly imported Africans died within a few years and constantly had to be replaced by new shipments of slaves. .The cultural bond between Benin and Haiti is particularly deep as Benin is the birth place of vodou, a heritage which especially in Haiti has played a central role in the cultural struggle against Western oppression and cultural hegemony. Thus the deportation of the Haitians must be singled out as a specially shameful act by the Beninese authorities.

Although the continuation of the forum, after the first two days of confusion and difficulty, was an achievement we cannot ignore that those with access to financial resources or who belong to large organizations have been best equipped to make the most out of the situation and carry their activities through. To many smaller organizations this has not been possible. The human, political, and economical cost of this damage done to the forum and the future of Benin as a trustworthy place for organizing international events is at stake if the causes of what happened is not clearly explained.

In light of earlier experience it is worrying that the Beninese authorities did not see the WSF as a legitimate concern not only for the state but also for local movements, active citizens and also the tourist industry. WSF started in Porto Alegre when the political leadership was leaning towards the left. When it shifted towards the right the regional government still saw WSF as important as it was an important income for the city. It seems as if the authorities overlooked these economic consequences. To close down an event with thousands of influential civil society representatives from all over the world including deporting some of them is a risk which should not have been taken.

One of us, Tord Björk, started the journey to Cotonou on Sunday September 2 from a center for non-violence and peace in Western Norway by car over mountains, train to Copenhagen and air flight to Benin. I was immediately denied entry and had to fly back via Addis Ababa to Copenhagen and arrived at home in Stockholm again 82 hours later. I was prepared to go back immediately the next day but the situation was still unclear so I waited until the point of going back became less useful while there was an uncertain extra cost. In total I already had spent 3000 euro, half on travel and half on accommodation, documentation and help

to others. If the authorities would have withheld their closure of WSF we can estimate that the financial loss for all those flying into Cotonou from the rest of Africa and other continents can be estimated to amount to more than a million euro. A strong excuse may be called for from the authorities, including especially a repayment of the costs for the deported Haitians and Africans.

The crack down on civil society everywhere as highlighted by the Russian delegation in their statement is a severe problem. But it also opens up new possibilities. One is to take geographical representation more seriously as the Russians call for so that movements from all parts of the world can use the WSF for a more balanced participation. Another is to have stronger preparations and follow up promoting convergence among movements with a social base addressing peoples daily life while also working on the national and international level. Tord Björk was invited to address this need for convergence at the End Austerity activity at WSF via video. He stated there ”We have to start addressing the fact that single issue movements are not enough to confront the present polycrisis. Of course we all have our main area of interest but we must also now be able to connect to the core interests of other movements.” https://youtu.be/t5IqIVSJ8sU

Björk continues: ”What maybe is the most important lesson is that we need permanent organizations within the family of WSF to be better prepared and able to continuously work according to the political demands raised in the WSF charter on social and ecological issues.” - The need for establishing such structures was discussed at the WSF International council meeting in Tunis 2022 and it has since then been followed up by the World Social Assembly of Struggles and Resistances. In this Assembly decisions can be made in its name while the WSF remains as an open space where all participants can contribute in their various ways and through their richly interconnected networks and alliances to collective efforts to change our societies and the world.

Parts of our funding came from many personal friends who see the need for convergence between all rural and urban movements behind a call for Peace on Earth and Peace with Earth thus uniting the peace, social and environmental justice movements. That is one of the emerging efforts to unite movements across issues, a need many see as important today. One by one governments and corporations can isolate us politically or by harassment and repression. Self determined joint resistance on main issues, the promotion of constructive solution and the celebration of our common culture brings us forward. The World Social Assembly of Struggles and Resistances is one of the tools for making this a reality. The Assembly will follow up a call for convergence that started with an online Dialogue towards WSF on July 22 and was supposed to continue during WSF but faced problems. The assembly will continue the cooperation addressing the calls ”We are the solution” and others gathered here: https://folkochfred.wordpress.com/2026/08/03/cotonou-5-august/

We are convinced that in person meetings cannot be replaced by digital communication. But for movements based on face to face meetings in local communities digital communication can be ian important tool to contribute to and organize meetings with global participation.. With the help of various networks, alliances, local, national and and regional processes and with the help of permanent organizations within the global family of WSF that can take their political decisions we look forward to learning from the WSF in Benin 2026 with its strong young African momentum.

Tord Björk, council member of the International Peace Bureau established in 1891and active in environmental, peace and solidarity movement since the Stockholm Conference 1972.

Thomas Wallgren, activist in Vasudhaiva Kutumbakam, Network for Comprehensive Democracy, Finland.

”CLOSED DOORS CALL FOR RADICAL DEMOCRACY”

Statement by Radical Democracy on the World Social Forum 2026

Radical Democracy is an international platform bringing together activists from several post-Soviet countries and connecting dozens of Russian-speaking civic, political, media and grassroots groups across the world. We

believe in the World Social Forum because movements divided by borders, languages and political circumstances need spaces where they can meet, debate and act together.

Today, across the world, we are witnessing a broader and deeply troubling trend: the shrinking of civic space. That is why we are deeply concerned about the numerous obstacles surrounding the World Social Forum in Cotonou. We are particularly concerned about the actions of the Beninese authorities, including the deportation of Forum participants and restrictions affecting international delegations and citizens' caravans. The Beninese authorities did not grant visas to the Russian-speaking delegation of Radical Democracy and our partner organisations. Only one member of our delegation managed to reach Benin. As a result, much of what we had planned could not take place.

For many of us, these events echo experiences from Russia's recent past. Exactly twenty years ago, in July 2006, as the G8 met in St. Petersburg, the Second Russian Social Forum brought together independent social movements for an alternative summit. The Forum was formally permitted. Yet activists travelling to St. Petersburg were detained and removed from trains. Police visited people in their homes, documents were confiscated, and activists were pressured not to travel. Organisers reported more than two hundred people detained or otherwise harassed. Access to the Forum was effectively blocked, participants faced detention and administrative charges, and the planned march through the city was prevented.

Twenty years later, this experience serves as a warning. We do not claim that history simply repeats itself. But we know where this trajectory led in Russia: to the destruction of freedoms of assembly and political organisation, political prisoners, war, mass repression and militarism. Freedom of assembly means little if people cannot assemble. International solidarity requires the freedom to meet across borders. But we must also look at our own movement. Eastern Europe, the Caucasus, Central Asia and the wider post-Soviet region remain strikingly underrepresented in recent World Social Forums. There have been important exceptions. Individuals and initiatives from our region have made valuable contributions. But we still lack a strong and permanent presence in the WSF process.

We want to change this together. Wars, repression, exile, political fragmentation and the destruction of independent organisations help explain this. One symbol of this history is Boris Kagarlitsky, a Russian public intellectual and long-time participant in the Social Forum movement. Today, he cannot be with us. He is in a Russian prison.

"Freedom for Boris Kagarlitsky." "Freedom for political prisoners everywhere."

But repression cannot have the last word. Radical Democracy calls on movements, trade unions, independent media and grassroots initiatives across Eastern Europe, the Caucasus, Central Asia and the wider post-Soviet region to work together so that our region comes to the next World Social Forum with a much stronger voice. We stand ready to help build that coordination. The discussion that could not take place as planned in Cotonou will instead take place online: Understanding Modern Russia: Soviet Legacy, Neoliberalism, and Anti-Imperialist Rhetoric 29 August, 12:00 CET (13:00 Moscow) — ONLINE Registration: https://us06web.zoom.us/meeting/register/HSKTBI68Qq-UeDD8CSuN4g

We will discuss the continuities and ruptures between Soviet internationalism and Putinist imperialism, the neoliberal structures of contemporary Russia, and a question important for the global left: Does opposition to Western hegemony make the Putinist project an anti-imperialist alternative, or is it simply another competing imperial project? We invite participants of the World Social Forum, as well as those who could not reach Cotonou, and activists and movements from every region. We plan to provide interpretation in at least English and French. We also want to discuss something larger than Russia: how movements from underrepresented regions can become a stronger part of the future of the World Social Forum.

Closed doors call for Radical Democracy.
Another world is possible. We can build it only together

Tord Björk, the author of this report, on his first long distance bike tour to Norway which brought him to Jondal 1969. Here in Strömstad before taking the ferry to Sandefjord and then cycling to Telemark up the valleys to Vinje and then down Setesdal to Kristinasand and Haugesund to Rosendal and Jondal. From there rainy gravel roads to Bergen and 8 days via Ørneveien and Troldstien to Trondheim in sunshine and some rest before cycling home to Stockholm in four days on fast asphalt roads in cold September.